

ՏԵՐԵ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ

1800 տարւոյն :

Դ է

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

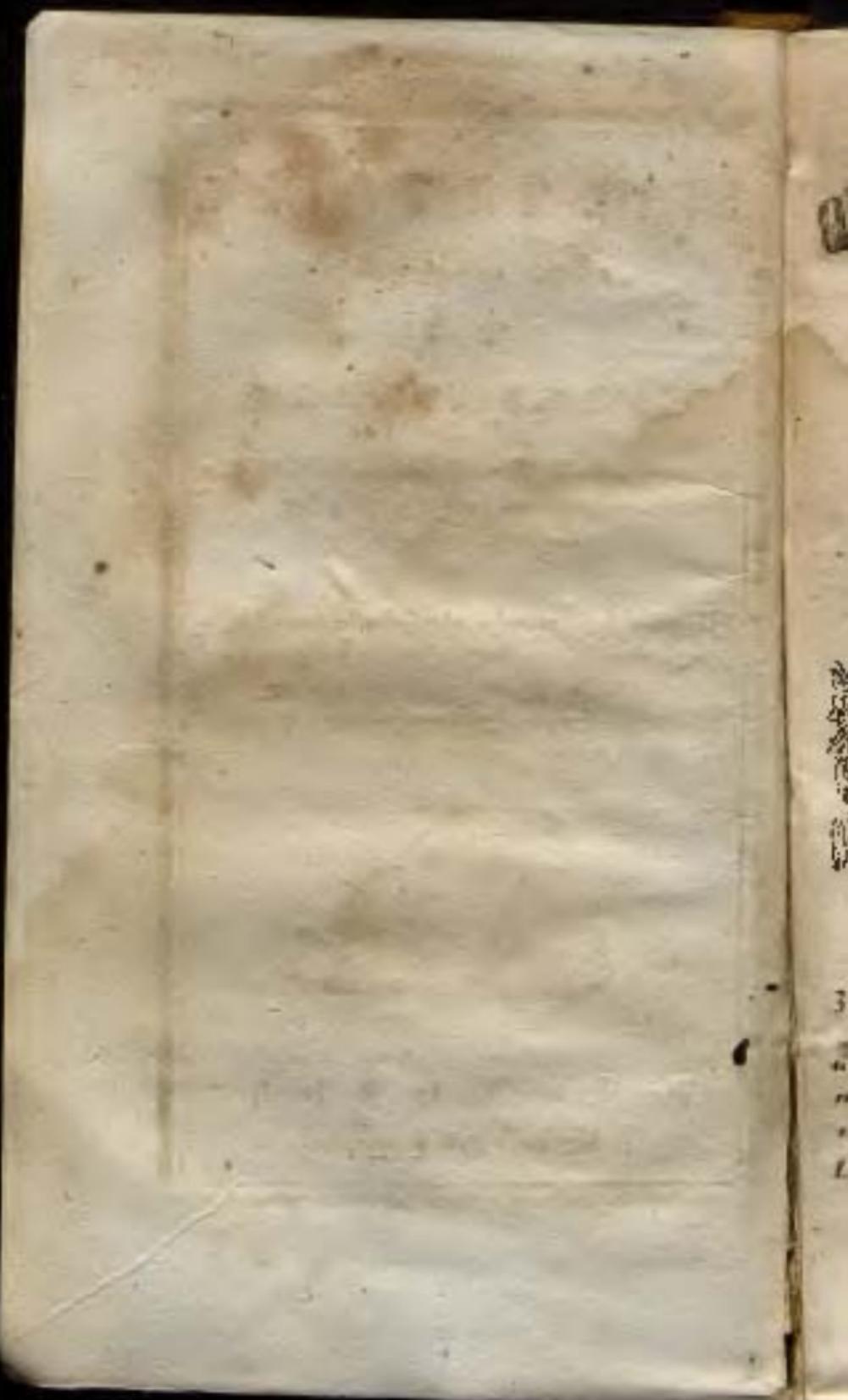
Քաղաքական, Պատերազմական, և Շահ-
նասիրական անցից և դիու-
ռամբոց աշխարհի :

Յիշատակարանը հիմքութիւն ունենած և հաստի լուր-
աց, գոյգութեան և դաշնահրապարակ պահուեց,
Հիմքութ գիտուեց, գիւղի, ար-
հեսպի, վաճառականութիւն :

Դ Ա Է Ն Ե Տ Ի Կ :

Դ Վանս ոքյն զազարու :

Ա : Էջնաւուն և հասավ թագավորություն
և նոցին զատաւութ :

Օմանցին :

Ո ուղան սելիմ դ . 40 տար-
վան . ծնկալ 1761 . ի դեկտեմբ-
ր 24 . նատեալ յաթաւ 1789 .
յապրիլի 7 . իսկ ի 13 . նոյն
ամսոյն արտքեալ հանդ էս
սուր ընդ մէջ կապելոյ ի յէլիուու :

Ելիուու :

33. Գրանչակու բ . կայսր Հռովմէական . թա-
գառ . որ առաքելական . թագառոր գեր-
անիոյ , մանառաց , և պաէմիոյ , առաջնացիայ-
ու , քառացիայու , և սյլն , նաև երուսաղէմի .
արշատքա աւագրիոյ . տուքա պօրկօյնայու և
ըստէնայու . մեծ իշխան գրանսիլվանիոյու , և

Ա :

սյլն .

4)

այլն . Ճնշութ է միջարձենցաւ . 1768 . Ի վճռաբլ .
12 . ընտրեալ 'ի կացուերութ 1792 . 'ի յուղանի
5 . և պոտէկել 'ի ֆրանքֆորդ քաղաք 'ի 12 նոյն
տեսոյն : Այսպուհին որ է երկրորդ աժւանին :
Եւ գուառար իւագուարդին նախալիոյ : Աւանի երկու
արու զաւակ , և ու թը եպայլը :

Մասնիք =

45 . Պօղոս րէդրօվիզ . Կայուր բորդը սուսիոյ .
Ճնշէ 1754 . 'ի հոկտ . 1 . Հունիշ յանձնու 1796 .
'ի նոյեմբ . 17 . և պոտէկել 'ի մաքլեա 1797 .
Այսպրին 16 . Խոհ 'ի 1799 : անուանեց պինքը
կռան մայքեսքոօ ' ց մեծաւ որ մայզդազներուն .
ունի երկու , արու զաւակ . մեծը ասէքսամեդը
անանուն . 23 . ապրւան , մառանդ և յաջորդ
և թստպաւորուն . պզտիկը ' որ է . կոտուանդին
22 տարիան : Վարդուտալլապոյտ Ճնշէկի մէջ . Քար-
րովից կրտունք . Հոկտ . ամսայն մէջ տոգիս ան-
դին լուլցոյ : պիւթիւն մասկոմին զաւակը աչքե-
տնացաց :

Պրուս , իւմ Պիտոնէ և ապանդ :

30 . Ք Պիտոնէ երկու կուլիէլինա + Յագաւոր
ըրուասիոյի , կիբ որ նոյն է , պրուցլ .
Կայուրընափր պրանակէմպոււկի . Ճնշէ 1770 .
յօգուատունի + 3 . Պագաւորէլ 1797 . 'ի նոյեմ-
16 . Աւանի երկու արու զաւակ , մեծը վեհաէ-
րիբունկուլիէլմոն ' 5 ապրւան : Ժաւամանդ է Բա-
գաւորութե :

Տանիմուք :

52 . Քրիստոնեանոն է . ոլունիւզուրկեան . Ճնշէ
1769 .

1729. ՚ի լունաշաբի 29. կարգեալ թաղաւոր
ուստիմությունի և տարբա հօլովէնի 1766. ՚
բանվարի 14. և ՚ի պերաց քադորւոյ 1773.
՚ի նոյեմբե. 16. ուստիմություն 1767. ՚
մայիսի 1. ՚ի զաւակիր զիւաւընու 33 առար-
ևն, ժամանդ է թաղաւոր պատճեն.

Ընկած :

22. ՚ի. կաւոզուոս ստովանա. Յնեաց 1778.
՚ի կաւոզուոս. 1. թաղաւոր 1792. ՚ի. մարտի
30. Աս տարի 1800. յուպրիւի 3. ՚ի նորքու
բնիկ ըշաւ հանդէս սքակման մեծու փառա-
ւութ, ուր ժողովեցան հում մեծ ամենց. ՚ի
առանց ուս միջոցնի համրո բերդն էր. բայց
հինգը կուպար սդոքում քուը. և ումսէն մայիս
մայիս կուպար: ՚ի մայիս սինալի քուուրին մէջ
մէջ մը դժուարութին. ըանցան տարբացս սինի-
պիս մը դժուարութին. ըանցան տարբացս սինի-
պիս. սինիը կուպարին էընեց արաւունութիւնը.
թիկը շիրուզիք. բայց եարբ հնուշանդ եցան
թիկին. ՚անկու. ՚ի զաւակաւ. նասու սկզ.
քուուր ՚ի քուուր. և հանդ էս բրու. մելիքիցն ուս
շին քամինաւուն. զիրեմ մեռնազ թագրի երաց
է 1770. նաւազաւուն քուու. հրամեց ու ու զբա-
նուցանց հուսաւունն. Համար մէկ յեշտակ
մը կուպարին և ՚ի յայեմ. 29. նամակոց ելու. ՝
ու կուպարին և ՚ի յայեմ. ՚ի կու-
րեկու. 12 ՚ի. միեկդրուաւը հասու. կուր-
եկու և զաւակությունն խամելու հուր է մաս-
կուիի թագրին հետ. երացու մեռկունի պահուած
մասանն. թէ երացու եզաւ. ՚ի սկզանց պահուած
հակոյի ըստ արևմագ. ՚ի ին հետ եզաւ մեծէր.
անդ նշուննին վար ուսին. ՚ի սկզբիս մաս-
կուի երացուն վար ուսին. ՚ի սկզբիս մաս-

Խաչելին:

62. Տ. Պ. Հովհաննես կույիէմնու - թաղաւոր մեծին
արեգականիոյ - կմ լուկից բեռւայի - տուքա և
կողարքնունք հանովերի - օհել 1738. Ի յունի
սի - 4. Խաղաղաց անուշանեալ 1760. Ի հու
նիսի - 25. հ. պատկեռ 1764. Ի սեպտեմբ.

23. Տ. Ի. Խօնը արու զաւակ - սրճաց մեծը
պերզ Փետերիքու առկուսկու 38 տարւուն
ժամանգ է թաղաւորութեա:

Օւանդաւ - Յան Վիշինեաւ:

52. Առւլեկընու Ե. իշխան նասաց օլունչի,
Ֆրիզնոյ - և հետրիոյ - երբեմն Ծղատ հաջ
ղեր ց հրամանաւար պատուայի - ընդհանուր
նաւազեա և զրաց լուիս, ց իափաւան վաս
չայ և սերապէր նոյն հառարակութեաւութե
պահաւայի. օհել 1748. Ի մարտի 8. Փրանսուց
Ներու, ձեռք ըլլարու օվանսու, հիմա իր ունչը
է. Իր ամուսինը է հօրիու պրուժն թագաւ
արին: Տ. Նիկո երկու արու զաւակ - մեծը 28
տարւանի կույիշնու Փետերիքու անունու,
կարգըւած և հիմական պրուժն թաղաւորին
պայովը հետ:

Մկանին:

72. Քառլու (համ կարուլու) պօրունակ -
օհել 1748. Ի նոյեմ. 12. Թաղաւորեազ
1759. Ի յունիսարի. 12. Թաղաւուհին է. Ի առ
նե ըստամայի տակապային: Խաչելիք արու զա
ւակ - յորոց Փերանինանաւա կողեցնեալն իշխան
ասպարիսց: 16. տարւուն: Ժամանագ է թո
ւիս:

(7)

գաւորութե :

Օբրանիու :

66. Վարիամ Փրանչեսքա իցուակէլզա ոյրու-
կանցաւեան գուստը և յալսէի թագաւորին -
ծնեալ 1734. 'ի դէկտեմբ. 17. նստաւ թա-
գուհի փարզուկալու 1777. 'ի մայիսի 11.
Իր զաւակը յականնես անունով իշխան պրա-
սիլու, 33 տարւան, ժառանգ է թագաւոր-
ութեալ :

Առաջնութեա :

49. Քառլո մանուել դ. ծնեալ 1751. 'ի
մայիսի 24. նստեալ յաթու 1796. 'ի հոկտ.
16. արքայանիստ քաղաքը է գուռին. թա-
գուհին է քոյր մեռնող թագաւորին Փրան-
սայու. շունի զաւակը այլ ըրս և զբայլ : Առ
տարի պատղի որատնաւուր տադիս անդին կը-
պարսէր, երբէ մենք գուքանային երկերը, եր-
բէն հոսի, և երբէն այլուր :

Դաստիարակութեա :

32. Յովսէֆ Փէրաբնանսու դ., արքայութ-
աւութրիս. կան տուքա (ց մէծ գուռքս) զառ-
յանաի. ծնել 1769. 'ի մայիսի 5. նստեալ
յաթու 1791. 'ի փետրվ. 27. էառ զիշխա-
նուին յառլիւե. 8. Իր ամուսինը է գուստը
նարութի թագաւորին. Փրանսակերը գուքա-
նա մանալէն առաջ, անուլ հդէ գնաց վեննա
նստաւ :

50. Վերաբնանուռու իշխանութեան էրկրուրբ
շառակ այ քառալիցի թագավորին պատ
հինը - ինչուն թագավոր երկու ոիջնիկոյ և
եւմատ 1751. ի յունի. 13. թագա-
արեալ 1752. ի հոկտեմբ. 6. թագավորին
և հօրդուր հիմանդրուն կազմեր : Իր զաւորկը
Զբանչւոր ձեննարո 23. տորթան որ կոչ
ուստի առեւելոյի, ժամանեադ և թագավորու-
թե : Իր տօւնը սու առարի կեցու փառէւուն
ուզ սիցնիւս տուալին մէջ ուղարեսլին պատ-
ճառաւ :

Ուրանուն անցուն տարվանը սիէրի եր կառա-
վարութիւ վորմաց . վերև 1799. դեկտ. 8.
Եր օծիւնը հաստրակապետուն մը ուղարկան
վեցաւ . յորում հն իրեք կերպ ժաղով . մէկ
ժաղով մը 80 հոդի . ներակոյս անունով . մէկ
ժաղով մը 100 հոդի, ազգավուս անունով .
մէկ ժաղով մը 300 հոդի, սրէնութիւ անո-
նով, ասունց ամսէնուն մը իրեք հոդի, պատ-
ուս անունով . զոր հայէրէն կոչեմք բուելի և
սայց հիւեքին մէշնէն աւանդին բանսօնն է հրա-
մայուն . մէնաւ երկութիւ խորհրդականին սիւն
հն, աս իրեքը ունին իրենց մէկ աստան մը
20 հոդի . որ կըսունի խորհրդական տէրութիւ .
և առնի քանորոց եղաւ պանու փառարէն . որ 1800
մէտրի . 19. հանութէս լրաւ իր էջնանունը
շատ պայտառըւն . անանկ մեծ է առ իշխա-
նունը առջն քանոսը, ննչուն մէկ թէքրի .
իր էջնանունը տէր կառավարք թէւ ժողո-
վարդ եան է թէ զարու . ննիւ է լու կըսուրի և

իլլուրէն . իրեն պատմանանց մեջ թղթաւ
հան սառույթ ունեն , ու շատ ըստի պահան դիմ
ու որդիեր . թղթի ազայով կրծութե : Ա սանկուլ-
մեծ բարդի ուր եղան , անոր համար մէկը կը-
դրէ , թէ պօնա քառորդէն իրեն վը կրծոյց
յար մարդունեւ ան խօսքը՝ որ վրատարը ըստուս
աեղք մը ըստիրէ . թէ առջի թղթը աշխարհ-
էիս ուր , հիշ ուրիւ բան մը չէ , որ մէկ բար-
դաւոր զինունը մը : Խակ ֆրանսայի մարդու
թղթին եղ բորբոք լուսինի ժը . որ մասկո ֆրա-
նկիւրը կը նստէր , ելաւ անոր երկրէն , դասայ-
սունիւնագա , անոնիւնուգոյնն ինդիւնու խո-
րու ըրաւ այսու թղթութե , որ թէ աւտիւն նուու-
նեւ իրեն իրկընի մը :

Բ Զօրս-Է Ասդառուսէ :

Ա նշան սարի 1792 , նէ մցկին բանը յաջող
կը թղթու 16 մեծ ուսուզ' ըրաւան . 120 ուզուին
ծեծ , և ասքափ կառքի մը , 19 բերդ տուառ
ֆի անսովին ձեռքին + 7000 գափ - 180759 Բիու-
քիւնի . 2000 առառայ ձեռքիանէի , և ոյտ
ոպաշչին իրաց + 18000 շոփ պատութե . 73274
մարդ ֆրանսութեն որը մասու ցին . որը միրու-
ւորեցին . մէկը մեծ զրատունանէր ժուուիր
անունով , որ մեռուցին . մէկ մէն զրատունո-
ւունու , վիրաւորեցին . 7840 դէրի ըրին . ու
հոնցմէ 18 մեծ զրատունանէր Հին . Ծալ առար
զարի զօրսունէները . և « ի ի զիալնէր » :
Ա սուրի 1800 նէ մցկին թղթ բանուկը ինդունուց
էր . 136 դունդ կար հետիւնէ ց եւսեան վա-
կը . Ա 5 ըաց :

բացւ և ամենդ ձիառովներու ։ Համա-
լեռն զրցը կուգար ու խուզօհն քառինդիսը ։
Դասէ բնի մանդ է եւալ քարը ժողովեցին ։ առնեց մած
մարդ Անհովախ մի զ պային ։ աենալ դին ու
սուն ։ որ եր իրքն ու ժեւ յըըզոր բանակին ։
Քիչ զուր ուներ ։ Պատին օտան 30 հզյին շափ
մարդ ժողովէ ու զեց եր երերէն ։ շիհարզը
վանդներէն 18 ապրիսանէ ինչքան 36 առաջաւ
ու ժողովն հրամաց ։ իսկ կուրուզիաներէն

36 ապրիսանէ ինչքան հուն:

Միրանուզիւրուն օռուուն ներկանի գետ ։ 150.
Հույ իլլասանէր ապրաւոյ ու իշպր ։ ու ժեւ ու
սուն ։ 30 հզյին շափ կուր զինց քարին ։ մեջ ։
ու ու ու ու մընալ առն թենց ի աղքատուրկէն
ինչքան քառլին ։ մեջ ուեզը 70 հզյին շափ ։
իրէն մեջ ինչքան պազիլու ։ եր ։ եւաբը երար
ներ զալից միրանուզոր ինքալիոյի մեջ և նույն
ցեսանն ։ տահա շափացաց իր օւստուն ։ իմոյ
առու ու ըի ամզացէ զարբերը որ իրեն տակն
էն ։ և երար ուզ ։ պարծ կանէ ։ Սային գի-
լի մէնի յանով ։ 7ին ։ վնիու սրաւ որ 32 հզյի
ըլքոյ իրենց զուրբ եւստուն և ձիուոր ։ իրենց
սուրեկան կեցիրը 5 միշտն միհօրինը կունց
ափ ։ զարտոց նուրծին միշտոն ու կեռ կերթաց ։
Ծովու մի տանամնուն միրանուզն ուրեւոգին
լինանին ։ մեջ եղանը ապշտ ։ ունի 50 հաւեն
աւելի երկու պար գոփ քաշալ ։ ուրիշ աեղեր-
ու պղախ տօնանաներ ունի ։ որոնց մեկը
ափրիկն էն ։ Ֆութզէրբը շամա կուկիլիցին նունէր
առաւ ։

Խնկիլիզը քանի կերթոյ ։ կիրունցին կըշտու
ցինէ իր աւժը նույին մի ։ երենք այսեցին մեջ
առանէ

սահման մէկ որ կը ցցի եւ եւ առաջ են ինչ քայլ
 զով շատ պայծառ է կում քիչ քայլ ըստ նաև երը և
 դօք թը ։ Համբին 1693 ։ Առնելին 50 նաև երկու
 երկու սրայ դօք քաշով ։ 10 մէկ սրայ դօք քա-
 շով ։ 7 երկու ձգով նույ ։ 4 նաև հիշանգ ները
 գնիլու համար ։ և 22655 խովենամի ։ ան առա-
 րե շեմերի ծհծ սռնելին ։ ՏԵԾԵՆ Ենու ունե-
 ցան 68 նաև երկու սրայ գոփ քաշով ։ 31 մէկ
 սրայ դօք քաշով ։ և 45000 խաղենամի ։ Համբին
 1703 ։ 102 նաև եղաւ երկու սրայ գոփ քա-
 շով ։ 49 մէկ սրայ գոփ քաշով ։ Մող առուր երակի
 ձգով նաև երը ։ շէք տիրականի ըստ խաղենամի
 36773 ։ Համբին 1736 ։ մէկ սրայ և երկու սրայ
 դօք քաշով նաև երինին ուիթիթիւն եր 95 ։ Խա-
 ղենամի 23418 ։ Համբին 1739 ։ ի ժարդի ։ մէկ
 սրայ և երկու սրայ գոփ քաշով ։ նու եր 147 ։
 խաղենամի 38849 ։ Համբին 1748 ։ 29 երկու
 սրայ գոփ քաշով ։ 153 մէկ սրայ ։ և 60654 ։
 խաղենամի ։ Համբին 1782 ։ 112 նաև երկու
 սրայ գոփ քաշով ։ 104 մէկ սրայ ։ 182 շալու փա-
 կ հու ան թօփնու նեռուր և ։ 115000 խաղեն-
 ամի ։ Համբին 1799 ։ ի դեկու ։ 190 երկու սրայ
 գոփ քաշով ։ 239 մէկ սրայ ։ 329 ուրիշ նա-
 և եր ։ և 16000 խաղենամի ։ իսկ առ առարի
 շալու ուրիշ թիւնց մէկ անու առնելով ։ ուստի ա-
 ռնդին ։ թէ ճշնկի մէջ եղանակը ։ թէ ինման-
 ի ըստ ։ 221 երկու սրայ գոփ քաշով ։ 250 մէկ
 սրայ ։ 307 շալու փակների և ուրիշ ներ ։ 100000
 սրայ ։ 307 շալու փակների և ուրիշ ներ ։ ու 110 ։
 խաղենամի ։ ի սին երը ։ 7 ուրիշ եցին որ 110 ։
 հայր լին ։ եաւեւ ենու առհա շալու դիմուն ։
 Ա եկ խաղենամի խաղեն պիւթիւն առարի 50 ։
 60 սպես սպես սպես կը կը ։ մէկ սպես կը կը ։

եռապորդ նուկիմէն աւելի է՝ տառակով պահեց
դուրս խարճ աւնի բնեկիլիզը սաշթ է օդէ փեկի-
տնիզ առար մայրը ։ Դիրէ սաշթ հնասառն է
զած ։ Երեւն տօնաւունուն երկու միջին սղեռ ոչին
ասկի ։ Ծահմին երեւնուն որ սահմի 32, 33 ։ Հզը
քեմէ կընէ ։

Ծանուշ ցանաքին վր եղած ուժկ ինեկիլիզին ։
41 դունիզ միաւոր ունի ։ 139 դունիզ հե-
տեւունէ ։ առահու ուրիշ կարողի ունի 31 պունիզ
միաւոր ։ 49 հետեւակ ։ յայլ կարոքի 73 դունիզ
միաւոր ։ 6 հետեւակ ։ Ծանու սաւր 37 դունիզ
որոնց է ունի շնուար ։ Տիգ տուր և հնացու-
անի ևզան ։ ԸՆԲԵՇ որ քուտիպանիոյին է ։ Յի
ընկերուն վաճառականաց ։

Առանձ զօրիաւոր ըյալընի ։ Տունու վյջ շատ ան-
դամ յուզիտուն ըրաւ ։ Անենկին ։ պաշտութեան
ինյանուն ուս ուսորի 1800 ։ յուզի ։ 17 ։ Փրանեսը-
պին 53 մեծնուուը սաւար երկու սրայ զօնիքա-
շոյ ։ 138 մեկ սրայ դօմի քաշոյ ։ և այնչնունուց
շաշումա ։ ուզանեացին 8 մեծ նուը սաւու ։
14 մեկ սրայ դօմի քաշոյ ։ 19 շաշուիքա ։ Փրեւ-
մենկին ։ 24 մեծնուազ քանիկ ։ 32 միջակ նու-
յու մեկ սրայ դօմի քաշոյ ։ և այնչնունուց շարու-
փա ։ տակէց իւ զատ 178 իսպարանուուի նաւ-
րաւեց ուրիշ սրուեց ։ յունիզ ։ սկիզբան ։ Նզոր
ֆրանեսը վերիններ ապաս թօղուց ինցպէս
որ խոսք ույառ հեղաւէր լուսն տնկու ։ անզուն-
քը լեռպէն նտես ։ 22 հեք գերի տահու մասց ։
Տայց Դ-ըիշ գիացեն իրեւ ակարտուն ունի ին-
կերդը ։ մեյմը որ իրէն մենալ աստ իրոյ վրանը-
պէ դին եղաղ ։ եկէ տուրմէ իւ տարի պարու-
ժէ հըշտառայ ։ և երրոյ ։ հացի պակուու ։ և ե-

ակունք ։

13

աղութ : Մարտակը այնեւ յին և ամսան , որ ամբ
մէն անդաման երբոր պարագը կրկին կը տար-
նայ , ցորենին գինեալ իրեքին մէկը վեր կել-
րոյ կը անալոյ . խամին 1756 , պարագերնին 74
միլիոն է եղել . 1763ին՝ 148 միլիոն եղաւ .
1793ին՝ 270 միլիոն եղաւ . խակ 1793ին՝ փիդդ-
վեզերը 47 միլիոն կը նետ փախ առաջ ժողովրդւ-
հէ . առ ամեն անգամունալ ցորենին գին-
նալ իրեքին մէկը բարձրցաւ . ինչպատ առ
առարի շնորի ինկիլիցին պարագը հասաւ 500
միլիոն սգեռլին տոկի , նայէ աշխարհու ինչպար
սպաս ցորենը առջնին վը : Ժողովր շատ ան-
դամ աղաղակ վերցուց հացին սղուե համար .
բառավանդին Արքայ կամ երեւելիներ՝ որ
մարդը կուղեն ընել ֆրանսրդին հետ . ամսա-
փիդդ վեզերը անանկ խելքի և բերնի որ է .
որ շատը իրեն դին կրբաշէ . և թող չիտար
պարոց ընելու : Տարւոյս վերջեւը մէկ երեւե-
լի մը բառավանդին մէջ փիդդ վեզերին դէմ
ըսաւ : Ունէ որ փիդդը եր հօրը գերեզմանին
վը երթայ , և ատարանագիրը կարգայնէ . կար-
ծեմթէ իր կարծերը կրփոխէր . զէրէմ 1756ին
ինչպատ 1763 . 7 տարի ձենկ ըրաւ ինկիլիզը
ֆրանսրդին դէմ . ան ատենուան վեզերը՝ էր
հիմակուան փիդդին հայրը . իւնէ որ հիմակ
ընենքնէ ըստւ , հիմակուան 7 տարուան կոփէլ
ան ատենուան 7 տարիին հետ , ան ատենը
շատ շահեցանք , հիմա խիստ քիշ . ան ատեն
խել ըստւ 76000 մարդ ուղիւ վը ունեինք , և
սիւծիւն խարճնընիս հասաւ 111 միլիոն
սգեռլին սկզի . խել հիմա տահա անցած շա-
բաթ վեչեցիմք : որ 139000 մարդ հանենք .
անոնք

անոնքաւ մէջ օդաւերիւր - ևսէ բայց հերթին պահաւութեալի համար 7 տարուանի մէջ՝ 200 միլիոն հը հաւառ =

Մուկութիւն ուսուց մէիւը ուսէ 335 հզլի հետ ականկ - իր եածուն - 47 հը յա միաւոր - 65 հզլի բայցագուստ - և ուրիշ թափականութեաւ - որի թիւնը 498 հզլի - և պատվածու առ Անգրիս մարզ ու տէնու պիտիւնը էլլին 576 : հզլի առահան 100 հզլի ժաղացելու նկան ունեն կը ունեն թիւնը =

Հ - Կանաչիս - Հայկականաց :

(Օ) սմանացիւն ինկիւզին հետ դայտակացած մասնէթիուն ըրուն 13 բանի վկա - որոյ համառածուու իր դեմքը =

Քաջանակացաւենիս հաստատուու ըրուն ամէնք, մէկ կը զմէնու երեխիւնիս պաշտպանութեաւ - ինկիւզին սպազուազնեւ առանց պին հողը - մեզուանը որ ու նէր առանց երբոր տահաւ ֆրանսութքը շէր մուսն մշաքը, տուանկալ ուսմանցին ինկիւզին ընկաւ լիրիւն - թարառ մինհամը աղաստ ըրբանք ուրիշ թնդրին կը ունին մէջ մասնաւ - ունին հետ ահմանաւ, մէջ ունին, մէջ շահուն զամար + ուրիշ ազգիւն առինք, որ ան ահմանամէնիւնուն մէջ յըլույ լուս անունկ բան ուր ըլլոյ, որ մէնիւ մէկն ին խաթքին գլուխ, կամ մէկին զարուր ըլլոյ + ևս իրիւ մէ կը զմէնու շահուն հայթիք =

Երբոր թնամին մէնէ մեկին, երեիրը կոյսէնէ : մէկը զմէնու մերասուր օգնութիւն խրկւնք, ինչը ու ար որ կը ցը ուրիշ հաստատութիւն իր և ներքին շարէ կամաւ - իր ու ունինք երկու ընին =

ԷՐ-

Նըրբոց կրտպատերազմանց . կմ Երբոր մէկը պատ
մէկու կօգնենց , մինչակ մէկ թարավնիս թշնամի
ոյն հետ ողարբը ցընենց + և ոչ գագարումն
ի ողողմէ . ցը մի քիայէ մէ մէկալ դին կո բա
ձիւնեամիւ : այլ երկու թարավնիս համեարաւ մէկ
տիզ . մէկը պատերազմանց առարկանունիւնը նոյցիւնէ + ու
նահնե որ թշնամին մասիկ ցընեն մէկիմը դպրի
ու , մէկը պատերազմանց աղջունից =

Երկու թարավնիս պէյլիկ նուր կամ տանաւունն
են : մէկը պատերազմանց գան նէ , մէկը պատերազ
ման գան գան : մէկ որ մէկին մէկ հրամանը
ազը առելի մէծ ըլլայ պաշտոնուն ք զմէկաւ
թարավնիս նուրուն նըրանունըրու : և ասոր հաւ
մուգ խոսպար իցիւնէ մէկմէկու : և Երկու ընդէ
նոյն մասուն գոփ նուրուն + իսի են : Երկու գին
նուրուն հրամանունիւնը հաւասար ըլլայն պաշ
տունի : հիշ չիբարցեն մէկը պատերազմանց :

Խուզուտր ուղարկուածի և մայ տանենիք թշնամինն
որ գինուցի ըլլայը առենինի , անորու ըլլայ +
Արտինեաւ երկու գինուն հիմա ծեծի հետ ենիք
հասարակաց թշնամուն ոյն գին , մէկը ընին խու
զուուն ցընէ առանց միաբանունը մէկան ցինին
հետ + ինչպէս որ վերը դրինիք ունանեկ որ թշնա
մին սամանունին երկուն . գուրաւ երգայ նև սին
է + սամանունին . չի գաղղրի կուռէն ինչվան որ
խուզուուն չըլլայ նաև իր դաշնակցացը հետ +
առանինը ինչին ցինը բնեւ :

Երինու թարավնիսաւ ցինինի հարկաց կուռէի
մէջ ենիք + մէկը պատերազմանց մէր նիւթը
բանանք համակըլլանիւն + առ ծեծին և ուարբ
ցին ինչպատր միւթանին բան ըլլայ +
Ուն զի զսրաւոր ըլլայ մէկը պատերազմանց օգնեն նիւթը .
միւթը

միայնակներ ունի բանեց ընկերութեա : սրբն որ թշնամու
ազգն միտքի զքածքը և ըրածը կառաւթէ : ինչպատճ
ունի որ բրած : իւլի մըսը . և դոցի նոր այլու-
թիւն իրեն առաջաւագ քը արձակ է առնել և ան քանի ն
ծովին մէջ . առար հմի սահմանացին իրեն լինան .
ներուն մէջ հիշ սարաւուր լինել անուաց անուաց :
մէջմէջուր պարե 100 հզ թ մարդ . պահեն ուղարկ
ուր ապօն առ բանիս հմի . որ ենշատանցին թող
շնուայ ըներ . ինչ որ միաբը դժուրէ . և ուշաք
ըլլաւուն առահան շատրունէ զօրքու . իւր առօնանեա-
նայ հանեւ առ ծովելքը առ բանիս համեմը . ին-
կիլլավալ առ ծովերուն մէջ անզատար առ հո-
նեւ . ինչպատճ պետք է թշնամունցն դժմ գնել
և պատասխան միանցանելով իւր բառաւակցուցը
հետ . որ թշնամին կուրզակ շրջաց բան մէ ընկել .
մէջ ուսմանցին հանեն մէջ :

Արովինան . ինկիլլիցին արթելքուն ծովելքը դա-
լու սուր հմի և գյուղաւուրացալը՝ որ սրաշտուրա-
նէ օսմանցին ծովելքէ այ հողերը . և թէ որ
թողու հեռանունէ . դէմ կըլլոյ նիկեթին . և
բայսնի զարտը կուռայ առ բանիս . նուեր-
նին շինեանան առ ի մէկ մահօնանցով . եթիւռ
կոյլլաւ զիրենոք . կըլլարատուրքին :

Աւ նահենամէն որ մէկը մէկ ուսաշատունելու
համար է . պիմանաց ու թըր տարի . ու մէջ առ-
ցիէն եռան . երկու պին մէկ առել դանտ եռունին
բարեկամաքար նորոգելու . համար . ինչպէս

որ ան առանենին բանը կըլլունին :

Աւ առեմնամէն մէկը մէկ պաշտոնունելու . ինու-
առանունի ինկիլլին . և օսմանցին թղթէն իրեն
ամսովան մէջ . իւր առահան թէկպով թէ . որ կա-
լեցի է :

աշխատունք ուն երկրին նապատակ, ուստ աշխատունք ըստ ինկիցին բուժիքանիալին հետայի ընկերութեա վաճառականաց - խոսացաւ ուր ինը պահպէ 1722 թիւ առաջի առեջին ք զարդ նոյն նապատակը :

Տարւոյն ունեղը՝ մասկո ֆը նորսպեց իր աշխատունքնեւ, ուր փորդուկային հետ ուրեց և առաջ, ենոք դրաւ ուր մ. կուկու օգնեն պետք եղուծ առենք - մասկո միք փորդուկային նոսօ զօրք մայ - բայց փորդուկայի եւրուսպեց էն գուրու չիմաստացեցնէ ան պարքը + իսկ գորդուկայի մասկո ֆին 6 նոյն առաջ երկու որոյ գոհի քաշոց - և մեկ նոյն մեջ արայ զափ բարձր կամ աստից տեղ պահեն տուրին ըստնի ուր մեկը կուռին մեջ է ու պահութեա կուրօտի, մեկայը չի հզ հզ ուստապին - գնարկ - և ան առենք առ առնց մեկը զմեկու հաւանուու ուրսը ըւնեն:

Մասկո միք նորսպեց նաև իր աշխատունքնեւ ուր 1792 ըրերեւ չիմաստնեն հետո - մեկը զմեկ պատասխանու իր թշնամունիւնուն մեջնէ ըսելու ընդուրէմ թշնամուն այն - ինդ տաքը ոյս նարերը ուր մասկու բներին չին հետ - չիմաստ ինկիցին երաց մասլուն պատասխան, մասկո միքն պատ մի թշնամուն - ան իսէ մասկո միքն թշնամուն մասունք կուցերի զմեկը - և 1798 թիւ եղան դաշնակցուն կեօքէ ինկիցին հետո - իրենաւ այս տագը տասը - լուրեն ինկիցին զորսպեցները պահանդեսն ըստն, ուր մանդ մասլու լուրս ինկիցին իդդին իննուն առնիք, և անուր ողայրախոյ բացինք - մասկո միքն ինչից ինչուար ինչից լինանները, ոյն թիւնին մեռք դրաւ կառ ունեց - մեջերն ըստ ըստնեց պահանդաւ:

իսկը լահացու - հեղ. ամսիսին բայց են մեջ մահա
շում իրադացան . ինկիքից վար անպատ. մաս
պայման . և զմուկովի թուրը մարդը պահան մե-
ծաւ. որ խոպու. լ ըրաւ . Դ շեմցէ ին և մասկովին
մէջաւ աշարժու ի բնիքու առ տարի . անանի որ
մասկովի ուի . թիւն իր զաքքը որ նեմցէ ին հետ

Ֆրանսզին դէմ իըկուան էին , և ու գատեց .
Խալչու խներուան պըտիր ու . իրենց լաման
քը գրանզեալ . միւգը բուզու թիւ մուլցով պո-
ւորուշ եղան մասկովին մնացին հետ . հոկտ.
էւ . և հաւասարութեան է երդուան ըրին . մզը ընալ

իրենց պարզաներ արդարլ

Ֆրանսից աւորա է չ + շ գըտեսքունի վր ահճ-
եամէ իր ամերիկա եզրով հօր կոտպւանու թէ
հետ . որ կըսունի միւ նահանդը միացիլք . որ
սուուր նուկիլուն տակ էին . շատանցնե ամէրի
է ինկիքից աստիշն ելուն . նոր որուեն եղան .
առ ահթուամեռ կընուի իրենց պառաւտութին
ուր . թէ որ պահենեն , շատ շահառոր է թէ

իրանացին . և թէ աննց :

Արտիեսը Թիւանցին . միւս գտնանելոց ըւստ
լով . ազեկ թիեր ընծոյ խրիեց . ֆրանսզին
գուազնալ արմատիւառ էն . ասկանիքին մադ ու
հին և խամ հաբուատ իրիեց ունանեկ հա-
րուստ բանու ու որ ճաքեսէն ունեւի կընէ :
Օճուո ֆրանսզ . շօրուգլու իր և շաբթը վան
միջ , և բանի վր ահմենու ըրաւ . և գերման
ինցիւ . իշխուններու հետ . եւաքք ուրիշ իշխու-
ներու լուրին շշղոյ մասու հմի . որք հն հան-
սիու հօնուարիւ . նեմիս . շգառ հոլդեր . ժո-
ռանդաւորին ֆիւն մասկին իրրիւ իշխուն կայու-
թուեն . նասոս վայապ . ըկ . նասոս ունինեին ,

և ազգությունուց կատառառելու առին -
լարքն աս ահմատութեա ընթացու ապահանականին

Երկիրները ՀՅ 200 քէուէէն աւելի արվելին :

Քրանուըլլը հոկտեմբեր մէջ դաւաւողնեն հետ մի-
քառակամ ըրաւ գուշանուզնու Քրանուըլլի դէմքի-

ունը կոչեն 18 հոդի աղաւուեց դաշն խրկեց :

Խնկիւնդը ճէղայիրին հետ կաւրրուէք որ լու-

քին շահելվեցուն ուրեմն ինկիւնդը տօպասնեւ-

նե արին հուն մը բանեց հերմանէ նամք երեկ

մաշները և բեռք կասկածաւոր ըլլուուն հուն :

Քրանուզն է ան ճէղայիրին առցին որ և

լու պէտք ան նաւուն բեռնեն Քրանուըլլը

ժիշտեւ պիտուր տաք խրեն և աղաւուն տէքի-

իր քշու Եղած ինկիւնդները բանուը գրաւ-

ինկիւնդնու դասը կախեց տա բան շակեն

տէք նու մը խրկեց հուն 18 բիեմունդ քի-

մանեն ճէղայիրնալ եղի խրկեց ինկիւնդն:

որ ուրիշ որպարփեներէն մասն բերու և առ-

ին և առ 2 մատքը չի ինչենի :

Տարւոյս եացիւրը օմանազնն ճէղայիրն և գու-

նունին մարդը աշխատիւ բրու օմանազու : և

ինը մասնուուր մարդ խրկեց Երկու քինաւ

սպառաւաշեռք մէջմի որ տա պիտզնիս իրեն օդ

նուն շըբին տէք մէջման որ գումանանակ իրեն

ադնելու ։ Քրանուզն հետ առանձին դաշնակ

կուն բրին :

Երւսիսային թիւը որը են մուկոֆ շվեյ-

տանինարքու նաև որուու շը դեկու մէջ դար-

նակցեցուն չեղաք մեալու հիմք ինու արկուուն :

բայց զինուաշ մասքով որ թշնամին գայդեւ զի-

րենք սպառաւուն :

Խոկ ինչեւ պարզ քրանուզն հոկու մէջ

ուպաւ

20

պատշաճութեաւ. օռշով ըլլաւիր պատրիք համար :
Քրանոսի գիւղի մարդը ուս բանիս ու յ իսուալ
էւսովսկեաւ պանա գաւագեն զոր հոկտ . Ամերա-
բնաւն . Ներշեն մարդը է կոման քառեցը .
որ հոկտ . շաբն համաւ հոն . որբացնեմարդը
է մուշեց ըու քեզնիս որ 26ին հասու . ու
քեւ արաւ հուերաշ մարդ խրենցին . ինչքան է ի
մա կըխասին ուրարցի վեւ . շատ բաներու միւ-
րանն ցան . շատ բանաշ կոյս որ , ինչպահ հում
շեհրցան մեջ . ու ունու-

+ Պատշաճութեաւ պատրիք :

Ա յ շայիսի մեջ ուսնանցին և մասկովը ըլլաւի-
ունի են եօնք կզարենելը , որ մը նշառիքին
մեռցեն առին , մէկ նոր ուրարցի մը շինուցին ու
զոր առա հարկաւուաւ պատշաճին ուսպաւումն
նի ուիկի ովես . իրենց պատշաճուաւ ուսնանցին և .
իսկ իրենց ազատուէք քէ թիւ մասկովին և .
իրենց կառավարու իր ուսնանկ է . Եօնք եզրին
ու պաշնաւ պատշաճ մարդ ու նի , որ իրնուր է
պատշաճունեցը . ինչդականներց , ևն , իրեն
գեղերը կառավարեցու . աս ժաղանք իրենց
անցէն կրնարէ մէկ գլուխոր մը որ կոշտէի
որը իրան . ինչորէն որ նին ամեւնացու որ գըւ-
խաւորնեց կուռէնին . ան իրը որ զիւաւոր
կառավարը և գրադրուէն կոյս ոյն . բայց ում
մէն + ամիս ուրիսուր քախուն . Ամեն մէկ
կըշուն ժաղանք պաշխաւ իրենց մարդ կընարեն .
քար թիւ զէ փառանիս . և զոնթան իրեւ ի-
րեւ մարդ կընարեն , ոյս մու ըստ երկուք .

ու ինս առաջարկեած մէկ - պարբռու և լըքեացված
 ը հիւրը մէկունդ մէկ յագե, որպատճ ըլլար
 հուն համեր : Այս ընդունու մարդաբիւ կընու-
 աբն քեզօքիւզ իրրե, մէժ ծերակայտ մը և ուի-
 սիիւ եւ ամեր կողմէները մէկունդ կըկառապատ-
 րին երրե, մէ ի հարկադատու և և մէկ այսուն ու-
 սուն կըկառապատ ը ի ու զըզը, ՏԵՇԻ հաւերը, ի և
 լիրը : Ել և և քուսազ կըմիրկեն ուրիշ այսուն եց
 են : ըստին ամեն կըկառ տարին անդամեն ուի-
 սուն փոխուն և ի և ու մէկ տարի + կէ սնուու մէ-
 կու ասուի : Այս ծերակայտու ի ընեց մէջէն մէ-
 կը զըզը կըմիր : որ կըմու ի արիստուա + ի ու
 ուն ասուն մը մէմենացու մէները կըմու էլիւ +
 ամեն ասուի կըմիրիունի : պարբռու ասուացի կըլւ-
 այլ, իրեց որ կըմիր և հին որ էնչը երրոր մէ-
 կամիկի ասու էլիւ : ուստց բերու ի ի զնուու մէն
 ծերակայտու թէտ որ որ կըմիր կըմու միսիւն + և
 ուն որ էնչը գնեն : ինչու ու ամեն մէկ կըմուն,
 ու շովիկ ծերակայտուն + կըմուն ի ընեց - ի ընեցըն
 կամաք նոր որ էնչը զնեն : իրեց ուսուրափ զըին
 կամաք լութի զը օտեաւու ուսիւն : հին շովիկ
 միսիւնի ասու շուշընուն : մէկ ձեռուը ինաւ,
 մէկաւ մէուը եռեմը միսիւն : եռեմը կըմեաց
 իւնաւ : ուստց որ ու զնեն նէ իրեց ուսուրափ ուն-
 ամաք բանեցնեն, և առուստուր ընեն : Հոկա -
 չա : իրեց ելքին ուղարկու և ուսուրափունին շա-
 նուած քիւլը հագու ասունագօւ : ան աշուրու,
 իւնաւ հաւոք ուսուրիարդին ունեց : մէկից
 իւսուրիամ ուսիւնեն պաշնինի, մէսկուփինու-
 աւը գունու բարիեցին : յանուրը ելաւնեւ
 ուրու հաւաշ բարիեցի : ան ան կ համուիսին թամաք
 սիւն վայցին երաւ անուբան եռ ազգին + առան-
 չիր

Էլեւ առանձ հաստաւ ուրիշ եղբեկու պիտի կը ըւ-
ներուն մէ չի բնակեցք համբեցին . թիւնը ե-
ւաւ կը տին և միցին և օ՛ հոդը հոդ ի . ուր կերե-
ւոց ասպազութեց թիւնը պիտի մահեկեցին հոռ-
մացու երկնըրդ որ շատաւ բաղմանմարդ է , գրե-

Եկ անդաւոր հոդի կոյ :

Այս առարի իր լանուային կավուունը միուզաւ էն-
ի հետիզեւ տասցին կառավարուուն հետ + յունի .
Եցին պաշտպահցին ժողովները ընել կարուու-
րելու համեմու . կառավարուուն անունը ունիսուր
պինին . թագավորուուկան բաւարամնդ որբիսան .

Նան կղզեաց :

Հանուառն մայուսք երկրին թերմունքը ննիլին
զը առակը առառ տնկուծ տորի : և նոր թերմ
գրաւ . լազին առ առարի շատաւ պոխովունը ըլլաւ .
պիտիւն երկնըրդ իրեն պիորվամ , լատեց . ու
հանի որ առ առ առ մի մի թագավորունքը վեր-
գրուցաւ :

Է . Երեւան պատուիս :

Պահանջման քառ լու . որ է եղբայր կայուն մ + և
փիւն մարկար կայուն րունք + ապրաց
սկեղքը բաշունեցաւ . հիշ ձեռնկի չի կառավարվե-
ցաւ + և պէտը պահմիացիր բատականչը զին-
քը շերտունքի ըրին իրենց զօրաց + ապրաց
երաց երբոր Փախուցիւն մեօվանինե զորքը (որ
է ուշիւ եղբայր կայունը) , յովմունեցան . և
իրունազմ մեռնեսի մատիկցուն . բոլոր ներգեկի
զօրաց կընէ . զօրապաշտի գրաւ դմբքը կայսրը .
և Խննկ ուիմանիւնի դըուի ըրու առլուկ ըար-
ձակ :

Ճակ իշխանութեա + ունց զի աղաստէ Երկերը : Այս
քաջ և վարդպետ զօրապետնի կը յարմարյածեն ան
բանը՝ որ Հին քոնսուստեղծ մը լոյսին դրեցէ :
Այսպէ ծեր, հաստիա. Երիասաւը բայց ու Շինուածուն է

Դիացողակն:

Պելիկանու - որ է կամ երկերն ունցիկառ
տու, զօրուպետ հիսուսպետն - գեղենդէ մա-
րկաց, առ է որ կը հրամանայէ առարւոյս վերջու
բայց իդամիա եղած ներկեր աւտուին + ինչ-
ովէս առարւոյս սինչպար և մէջը կը հրամանէր մե-
րուստ, որ մարտաւունք պատրիւալ առերեք կոց-
աւրուն + իսկ առարւոյս եւոքը մէջաւը Լուքու-
նիւ արքին - նոյնին և քուոյն քուն զօրուպետաց
գործ համեցին + որում մանվան մէջ իսկեն քա-
յուն համոր, կոյսորը երկերը որ պաշխերեցւ :

180 ՀԵՐ ՓԽՈՅԲԻՆԻ :

Աան մուլինն + զի կումն սկզ յուլիանեայ. գե-
ղենդէ մարտեալ եպու հոկտ + մէջ ունցի-
կառաբն հետ ձիաւորներուն: Այս + ու եաքը
ծենի մէջ մեռաւ:

Քրանուզներուն երեսի զօրուպետները առանց
էն: Այսօ + հրամայօղ է բայց աւատնին որ
ունօին դին է, առարւոյս եւոքը ովոնա մար-
դէն մեծատէին Առուր մէջ իսկեց սոսար սամձկն
մեռվ. որուն վր ուրած Լը աս լանս. Փրամիոր
պի ապցը և իր երախտոտք: ու կուռավարուելը
մոտօն իրեն քպքաղւոյն + իսուապուն վասորը
կուղին:

Ամոսենա - շամօքինը մեռնելնի եմն առ է-
տաւ զօրուպետի իդամիա եղած զօրոց: որ ճի-
նուալի մէջ շատ ուսուզի՞ ըրու:

Պլունա առաջ եր իւնդակն երկերին կոմք յուն-
յունու:

յաւել - 15 + ընարեցու պլուսի զօրապետաց թե
կիւց և ուստի եղագիւ և զաշ միքամազիւ ուստի բնու-
րոց անհան դրէն արևատեսն բանակ - ուստի
ոյս եւազի ըս հրատացոց եւուն ովելենիւն իո ու
չիւ եւզու պատուին թիւ ։ Թիւլ մանենիւն ըս ասոր ուստի
դե տուն թիւ մէկ եւուր մը ։ 15 - հայր պետրիւ
նի շատ վորապէտացուն զերէմ անցուն ուստի
ուստի հանեց բնիկնեղները որ վիշտմանկե եւ-
կերը մաներէքն ։

Օ Ամեռո - Եւ զօրադրութիւն միւլէմանկե գիւղը եւ
ուստի սուստուն ։

Ալեւդիւն - Եւ զնուց սպանիւն ։ Ալեւը ընծայոց
ամանու երկու ձեւ և ից սպանիւրը որուիցուն
դիով զորդուրան ։ Հակոն 10 ։ Եւ զու սպանիւնց
են երբու ժամանք գեհուս ։ զինքը ունազին մի յէ
բնարեցին ։

Ախաննուուզ ։ Ա ուրած ։ որ բունդ ։ Հ ։ ազո
ւու վուու եւին քընիւ տուաւ ։

Վ արտանալք ։ Պարտադրութիւն կը իցցէրին երկերը
Եւ ցուարիկս ։

Է ։ Դ ի ս ո ւ ն ա ն ։ հ ա լ ա ւ ա խ ։ Լ
շ ա ր ն յ ա ղ մ ա խ ։

Ա Յ ու ն ի ։ հ ի ն ։ Պ ա ր է զ է ն ։ Ե կ ո ւ լ պ ու ր ի ւ ։ ը
Ա Յ մ ա տ մ լ լ լ լ ո ւ ի ր ա ն ք ա յ ի ։ ք ա ռ ո ւ ն ։ հ ո գ ի զ ը
զ ա զ ի ց ի ն ։ զ ո ր կ է ն ։ ո խ ո ւ ն ա ն ո ւ ն օ ր ի ն ո ւ դ բ ա ց
մ է կ ը ի ր ա ն ա զ ն ե ր ա ն ։ հ ե տ ե ր ։ շ ա տ ը ո ւ ա ն ի
ո ւ ն ե ր ։ հ ա զ մ ա ց ի ն ։

Հ ն ո ւ ն ի ։ Դ ի ն ։ Շ ա զ ո ւ ն ։ մ է տ ե ւ կ ը ւ ։ պ է ս ո ւ ա ք ա ր
զ ա զ ի ց ի ն ։ մ է տ ե ւ կ ը ւ ։ ո ւ ր ի ո ւ ն վ ա լ ի ։ լ ո ւ ն կ ա ս ։
ա յ ։

Երենց կառավարութիւն զբ:

Յանձն - Յօին - Ամսուա նոհի ընդունելը ուժուած
որ հայցին զինը օրեւոր կը բարձրենալ + որու
շառակերպ քերտու հայցին և շառակերտ որ առ ուղարկե

ուակեր: Մ. կ. թիվառնիւ մրացն հաջ չինպի:

Եթիւ: Խնկիլգիւ, ուստ ըստուկե ուստուկայի մի եւ
ուստուկը և ուստուկը իւ գումար հիսուասի հմիւ -
պեր, մ. թիվը իւ ենցունու սիցած առքինն եւ -
ուստուկը ուստուկային ՏՀՀՀՍՍ սդէւլին, ու -
իւ: (մեկը երկու եալարդ սոկինն առելի է):
անհեց եարդ միւրդ մէջնու մէկ միւրդու ապի: ու
լին ոսկը միւրդ առաւ: Բեշուաւ մանաքի անհ

'ի կարգի ուրին:

Վին: Կոր կարգագրուան ըրեն զվեցցէրի և
բանց մոն ժողովի մ. շ. եւ վի որդինաց:

Եցին: Շնէն փոյսին քով ու մայեն ջլենու զօրու
ու եաց իրեք անդամ զարնը վեցաւ: Արքանս զին
հետ: Փրամազները և հայք եւն: Իւ մէկներէն
եցին ու երեցին: Էպունաւ կուորեցին և միւր-
արեցին: լուսին էն եարը նէնցեն ետ քառու-
արդար զիթանուըց: և ինքը ասաւ անցաւ:
Եցին: Ժայռեւ զ բանեցին դուստեն քանդեին
աղաւ: որ օսորդ այսար ամիւ ընուզ և ը թիւրա-
կան ֆրանզներուն համար: իրեն տունը
գուսան անուուել մը բեցուն սիկուն միւրատ իր
մէօնիւրու մեռ իւնան: և ժիշ մէր լսւառովնեկան:

կառավարուն օրինակները:

Եցին: Մ. կ. մասը շավանի ըստա մէկքանիսնէ
ֆրանզները: որ շիկու պետոյն ձմիւ ու իւն
կը կենացին: ապարուշ ըստին ֆրանզներուն հա-
մարակատեւուեն հետ: քիզ մը կուն չօփրախին
ու գին եղողներնու պարը ըստիւ: և զ մը բառ-

ուաւորականքով ջարդավորացնելու հզմբնառը շը-
սով զսութիւնան ։ Իրենց մեծ պարագլուխու-
ժօրմ՝ որ 15 հզը դըմք ուներ, պատճեն դօրա-
ողամբ յաղթուեցաւ 4000 մարդ, կարմացաց
անտենի ութարքը ըստաւ :

25ին : «Անձիւներք սրբած պարագանեցին զնիւ-
զան ։ Խորօզ եղան մէկ եմեփի ինի ֆք զրկու հո-
նելը, ունիկից կրտան ծիծել տիեզոնել ընըզքը ։
Եղան գիտչենու ինկիւնզը որինը պատշարեց :

26ին : Հուսմ պորենի ուրակուու ըլլալուն հմիւ-
նուցիթ հանեցին ։ ով որ ցորեն ունի իրեն
իրեր տանին առելին, խոսքար առյ ունի ։ շե-
նէ ցորենը կառանեն ։ ունմէն դացօղը փուար
հետութ ունենայ ։ շենէ հաց չեն խոսք ։ ով որ
ուզենիւ տունիը հոյ շնուէ ու ծախիւ առունց
ուռարք մի առաջաւ ։ Թրանսու և կեղեցիներ և
ուրիշ առաջեր կացին ։ ուր քղ բական հանուլու
կընէնին ։ հումն ցընսալները վնիսո, հումն ցին ։ ուն
առեցերնու կըսնիքի ութաշատեւնցները ընեն առեր-
մայն թէ, մէկ առեգ ըսլուց ուստաջ մէկը եւարք
մէկուցը =

28ին : Թրանսուցին դին եղան զըւու վկեցե-
լիին մէշ, 18 հզը՝ ելքոն պիսացին նզուասուու ըն-
նեցելին երկիրը =

29ին : Հուսմ կամաց ցին սու դարբէցի
անեւսին ըսած մարդու քրիակուն յանցանաց
հմր ։ առ մարդու բուրիւհամ կը քավառդու ը-
ստու սպանութապեանին հետ ։ ան սատենը սով-
իսցալ ըսրագին մը մէջ դրին ։ Երբուր Թրանսուզ-
ները սուին ան քերդուը՝ որ կըսնեն շնուրու-
յասդ ելքանս, արձեկենին ։ լուսին ան յատեն-
նալ անտեն բաները ըրուն, որ վիշտաց թէ լու-
իկն ։

Վեհելէմիշ պիտոր ընկըն քրանտվեւը :
Յօրն : Երեք տղան և Հանսի տուգային՝ որ
ամերիբան նար եօրը Երկիրը փախմքէին, և
ովան մշջ ինկիւթէռաւ հասան։ տուաջ հրա-
ն և այսպահանուի ու զեցին ինկիւթէն . ին-

կիլոց թղրնալ խոր տըմաւ :

Ա ամբովան մշջ հանդ խոկեցան և համեւէլ
իպուածները . Ճինիսիզները գանգատ գրե-
ցին փարէզ ցորենի ու ըստըկի պակու թէ
հիմ . զերէ քրանտայէ Եկուծ ցորենը անձնիս
հօ որ կօգուէր իրենց . հոն եղած քրանտին
առքէրին հմրալ օրը 57 . չ8 քեսէ կընարծք-
վէր : Պանա փուղեն փարէզն ինչպան առե-
մուեան բանակը կարգու զորք Եւցընել արմատ-
որ հապորդու եր չիկորըլլ : Եւացէներնալ առ-
վանցէ 7 միլ հեռու կարգաւ առքեր կեցու-
ցին պատիպէս , որ բան Թող չէին իսար
մոցնելու : 40 քրանտվինու , ասհա աւե-
լու տոնիսաբարայի պայքախ բացած՝ քրան-
ուշի կղզիէ Ելան արևելեան հնաստան եր-
թայու :

Փետրիլ . 1ին , 2ին , Ճնավայի յինանէն մէկ
քրաիրի մը դուրս ելաւ նէմցէնէրուն մահ-
ունէրը զափիմ ընելու . բայց հիշ բան չիկոր-
ցաւ ընել . մէկ քանի մարդ կորսնցնէլու ետ
փախու :

3ին : Խնկիլիզները և պզտիկ նու առին ցր-
ընի , աան լոռէնցօինքով :

5ին : Փարէզ ազատութեն ծասին քոլ մէկը
թուղթ մը կպուց զուպայի , յորում գրած
եր . կեցցէ արքայ . մարդը միւտան . 13 պա-
հառան կար ամենալ բռնեցին . ինըու ա-

զէկ անոցեցուն տէի :

Եթէ : Պօրո հշմունքներուն եկած գոյք տէսու-
րիս ։ Ա էկը փարէկի մէջ ոռուառուն, վօդու-
ուին, և գէպին արձանները մէսք ճշուց կու-
ողքամբ ։ որ երկրուդ որինուն տանըրին մէջ

դրերին . թէշը մի մորքը քառուեցին :
Կին : Ասուալի մի ծ ծէն եղու անուն լոյնին քու-
մէրը . Զգեցը ըրենին մէջ ֆրանուզն ըը գչեցին
կնեմցէնէրը, և առաջ դացին :

Դօդն : Ի անգամնուն տուքան վենասիրէն, շատ
ազտառուն և շնորհցներ տուաւ արեցցո՞ քա-
զաքին . իրինց բաժուեն գոյք : որ ցուցուլին
ֆրանուզներուն որ էն :

Հենրի 7. Ա էկը օւտուն կիցնէ առաջ դիմաց և
յանձնեցու անուստին : Լոնդոնում ման որ է մաք-
րինուն որ անմիջէ ստան : այսոր համար իր շո-
գորք . որ կըսունք քուստի : ու ու լին վազերէր-
ուն լիգանալով սրուցի թերլի . Շնու ելու-
ուն լինէն գնուց բացառմ : Բնիքին հետ տեսու-
ուն լինէն եւսն : զարձուու :

Ա սամսոյն մէջ իսուլուեցաւ համար իր թէրինուն,
զիցի է ձանձնուց նաբօչինեալ եզրէ զարչըն և
ինու . տաւը իսէ ծանլին մազաւոզ, շատ նէ-
րուն քաշչցին : Ֆիլիմոնին կուասփորութ նի-
զնուեց, որ որին ժին աս ան վան մէջ ինչունուն
անօրուն ։ Հաց և միս բաժնուի ամենն որ ե-
զայսոց . որ Երկիրնեն բաներին կորուցուցին
ծննին տեսուելով : Ա մերիբա տան առջնիքո
բանն կըսիի մէջ շատ կախէ եւսն : Մտած-
նա ֆրանուզ վարապետար արքերուն անուստ և
կու մուռ . թէտէստ անուստ առելի կուբու-
էր զուզունի թէ թէ սուքերի : զէրի մինկիրնոց

պատճեա 8 նույ սահմա բանց ։ որ ԱՇԽԵՆԻ
զարդէ կը բերէին ։ Հիմնելուն ոռոքան վար-
ութեալ քակե ։ (որ սկզբանյի շրջանակին մէջն
է) գոտինաւն ըրտ ան կարդին ։ ին քղեն-
չան եղածայրուե ։ որ իրաև սուշին ուսկանե-
րէ 1759ին ։ զբոյ պահելու հիմ ։

Մարտի 7ին ։ Մասսէնան 7000ամ և կառ ֆօն-
դանապետանի ընտկաց մը ։ որ Վլուխ բաշ-
րէին ֆրանսացն ։ Նեմցէն օգնուեն իրակեց ա-
նոնց ։ մէկը զարդէրթեցան ։ Ֆրանսոց
Երկուարին մէջը ընկառ ։ շատ մարդ կարոնցաց
երմէ ։ Անելուանան մաս ինկիւլցի մէծ ուժ-
ին նու ուր երեցու ։ 600 հոդի մէջը զոյ-
եզոն ։ 206 հոդի միաց իրցոն խորընիւ ։ Ուու-
լուն առ առենանը որ որինը մասնակերէն մէջ-
եր ։ Ֆրանսոց օգնուեն իրկեց մէկ մէծ ուժ-
ին մը ուրիշ շրջանառու ։ մէջը 3000 զոյ-
ինկիւլցոց գիտացնին ելու ։ սովէկ ծեծեկը ելու

եռու անհինոց բանց ։

10ին ։ Բառաւանոնցի ըստամ քանականուց
պատճեաւ յախու քհնցապետուեն համաց ։
և կոչեցաւ միան ։ 3 ամիս և 10 օր լինորու-
էնու Երի 35 քառամիալին ըստ վեցներ վենե-
տիկ ոյն պետրոց մանքը ժաղվուան ։ Եւ
ըստրու ժաղամայն իրեք արուեն որ Ելին
իւսիրկեն ։ Նեմցէն ելին բառամիալ հերցո-
նու եղաւ ։ սովանեսլին քառամիալ լուսեցու-
նու ։ Երկու արուեն ելին պահանձաւ ան ան-
դաման ։ զերծ երդու ։ Ֆրանսացն եւ որ էլ-
լի կը սիրկեր առաջ ։ Մարտի 14ին նույու-
ցուան եղաւ ըստրու ։ և էրեք գիշեր լուս-
արուեն նոյն վահեց ։ իսկ 21ին համար են թու-

գալուքը և հայր նոյն եկեղեցինց մէջ . և մէկ
օխշեր բոլոր քառարկին ժամերը լուսաւորութիւն :
Այս իրի ճիշտ որ ըստ նէմցէին զօրապետին
այրքը առաջ գնացին մէմ հովային գին , ինչպատ
ազգային և մէքքօ լեռը . փախուցին ան
անցն բէն զնիրանորդը :

Դին : Ենթագէնէրը մէմ առաջին դին առան քա-
նչո ըստու լեռը . և քակեց զնուր . անս նոր
տաքեր եկաւ ինամասզին ողնութե . սնոր հիմք
ու ճպենիքը ետքաշուեցուն : Աս որեւմ մէծ
սուսանիւսալ որոշութերուն զիբունոցը ևս քա-
շու արքին իրեր պիտայէն . մէկ մասը քաշունե-
ցաւ ինչպատ տաքուն . եկորս նիցցաւ . երրուը

Տէսնութ :

Դին : Ար մզէն առաւ անուշանի կապանը . ցո-
պօգոտցը . ի՞ն ? Պարեկպա . որ անուոխէ ներ
Երկուն նամակացինէն . շատ ոտի . և քրոնինը
դերի որբնալուքին նեմոյէնուց շատ մարդ կուտ-
րսնեցաւ . Սունեց եռըր 600 նեմոյէ 18 աս-
համբ քաշունի սառափ լեռներու վաստին . որ ձիւ-
նով լեցանի էին . առաջ գնացին համան չենի
զեսքասծ լեռը . հոն մէկ քանի սահամ հանդ-
րէն եայլ իլեք բաժնից վեցուն . իրեք դիա-
ցէնալ մէկէն վազեցին մասն վատուողներուն .
գաղուաները առան . եզմը դէքի բանցին :
Եկին : Դիշերը 3000 իրանուղ գուրս եւան մէ-
շավա բուքէն . մէկէն համան ոխարսութ շատ
առաջ . փախուցին նէմցէնէրը ինչպատ փալ-
շէնէրա և իօնդէ աէլին . լորին առ վրանց
նէմցէն մէկաւոր զըբքը վը հասան . հաշուն-
ցին փրանսզները . և նոր առ զմոնուլ առան .
որ կըսումի ուժածին հրեշտակաց . ինչպատօր
զոի :

գույն, և հաւատ զամաւր պատուին աւելին ։ Փրուն
ուղղը ներդրեն բանած քերիները՝ ուղեց Հե-
նակային նեցցո խորհի ծռվով ։ Խոմիանիքին
ինիսիքը բոնից նու ը ։ ինցաւալ նեմցէ իշոյին
ժնուղուղ ։ Փրտաւզները գերի բրաւ ուսարտու ։
15ին ։ Ա Ելաս զօրադլուիը նեմցէին կար-
իւա մուսակնախին ուսառու ։ որ քառազիւր ըստած
աւողը ժնուղած էին 25 հզը ի շափ + 13 ատամի
բաստիկ իւրին ։ եկու ։ երկու դիացւնար շնոր
մարդ մեռաւ ։ լային նեմցէին ան որը կատուր-
եաց յուղեռներ ըստու ։ 4000 Փրտաւզ քերի
շնորհց ։ 2 զօրտապետու ։ Էճազ տուր ու ըիւ հար-
իւրապետները ։ յիսնապետները ։

15ին ։ Ա որին զօրդիկն նեմցէիները զնամե-
նան ։ որ վարեի ըստած աւողը մուսակնած զօրդիկն
քաշուներներ ։ մուսակնան որ մուսակնան գիշերանց
փարուաւ մուռ ճենովա ։

15ին ։ Մ ուժ ծեծ եղաւ մօտիկ փելինես ըստած
աւողը ։ մեւ ։ ֆրանս զօրտապետը տուալ յայր-
ձըհեցաւ նեմցէին վլը ։ Ետքը եւնիր զօրտ-
ուրիաց նեմցէին մասիսուց և յազթեց ։ Երթե-
սի որը աւին ։ մելաս զօրտապետը թուղթ
խրկեց մասունախին որ Ճենովա վզքը տու-
ուու աւողը որին շլլբայ ։ խիստ պատուաւ իւ խօ-
սելով իրեն հետ ։ ու ըստելով ինչ Ընկութե-
ղնեռնէ և յանձն կառնուում ։ միայն թէ բա-
նուուոր բլլան ։ Մասունամ աւոր հինոք թէնու-
նէն առջնուը գրաւ անոնիկ ծանր ու հիւ մէկը

շըսունեց լեզուը ։

15ին ։ Ա ճնունին գին ծեծը պատշաճէց ։ նզին
ու իւները իրեք աւզացէն անցան քրանտաները
աւել զետը քէհնը ըստած անզին մատիկ ։ մին-
չեն պետը քէհնը ըստած անզին մատիկ ։ մին-

կոխ. եղաւ ո՞նց օրք. լուսին ֆրանսով ամպանը
շնկըցաւ. առաջ քարտէլ:

Ազգինի 272 ինչպատճեցին 2. դահուղան
կարևոր է զան նենովային քամիցը. շատ առաջ
զնացին ներցիները. բնակուն երկու զօրապետ
ու դամի. մենապը չափ նենայն դպրէն մասին
ցած. լուսին զարդարության. է՛շ մը մարդ կորորդ
ցուցին. անոնիկ որ բարձր նեմէլին զօւմը նէ

։ աէ իրենց առջի սէպը քաշինցան:

(Պայիսի շին: 1) ասունան էն լատին լուսին
զուրու եւ ըստ նենասինց էն ասուի ըւրանի. մը անց
եւ քայլ, չզար առաջ եկան. ինչպատճ աւր էր օր
զօրապետ նեմցին. լուսին զարդարության. կու
խառ. նեմցին նէրը դժբին բանեցին փրանտովն:

3 զօրապետ. և 1200 զինուուր:

Մայիսի 5 կ 6ին: Որենոի դինուզ շատ ձեւ
ձեր եղան. երկունն նեմցին երրենն ֆրան
սպազ կը քաղցին. որուն շանապէլ և հայտի շատ

կար:

7ին: Առ թուզ նեմցին բանակին դուրկաւ
չֆրանսով. որ էր քառուրսած լուսուն վրա շնէ
առաջի մասին 15 դօմի առաւա. ինուցին զօրա
ութար. 45 ու 55 մինինուք. և 1500 զինուուր չեւ
րի բանեց. 6ին: նոր ազնուուն եկան նեմցին.
ահնաբն դին. որուն բանակը բարդուցաւ պէտ
պէտախ ըստան տեղը:

9ին: Ֆրանսովները բարդուույց պիտինին նեմ
ցին. օւսուուին մը. մազեցին ահնաբն. դին ու
նոր հմի քայլ զօրապետուին քամիցը մեծ
մինինին քառուն ան զր: 10ին: նոնուզ. մը վազի
ցին ֆրանսապնէրը. պաւայր. դիմ կը զաւ. բոլց
պէտանեցով որ նոր զըզը կուպար ֆրանսովն:

ծանութեա իրեն առաջելուն յոզհած էր ու ար սպառելու դեմք և առաջ լինեց ու առ գտն առ ամստեղ երդին մասին, որ առաջ բը համարդու Առաջալը իսկ առաջելու քայլելով հրամայութեա ու առ ամստեղ առ ամստեղ որ գլուխ կերպու դնելու արար ամստեղ քայլու ըրբու իրաւանագիտն ։

Ամստեղ Յիրանապնդելը ձեռնավայրի գիտ շառա պատմերեն, առաջին պատմերենին, ինչպատճեցած զայտակ թողերենին, առաջենին, ըլ առաւածառանից մասն ամստեղ քայլութը և Ամստեղ գուստ պատմութ երրոր անգամ ձեռնավայր գուլեն դարս եւ առ յիրանապնդելը ու առ գրութ առաջ հիշուն ինչպատճեցած ներդին, ու շառ պատճեցած առ սրբը, ետքը զօրացան հաւաա ծեփին յիրանապնդերը, 2000 գերի բունեցին և Ամստեղ զօրապետ մը, և շառ ու գիրավայր ։

զօրապետալ մեռացին ։

Եւրին Զուահինի գիտացեն Յ հեր յիրանապնդելը առաջ զայլացին գեղար ի ներցենի երկիր և ու բեր գիտացենու ուրիշ զարք յիրանապնդելը առաջ անցան ։

Եցին Գիշերանից նոր առան մը յիրանապնդելը առաջացեցին գեղար ի իշալիս գուալ անցան վառ ըստած տեղը ։

Եւրին յիրանապնդելը մասն առաջա ըստած տեղ ընդուն և հասան ինչպատճեցած իրաւան անոր համար ներցենի երր շենիցին լեռնեն և առ քայլեց կան ։ Հցին Ամստեղ Յիրանապնդելը գանացր գետին մերկալ գեն և հետեւաց օրը 10, 12, հցյան զօրինին հասանիկ ըստած ներցին զօրապետին զարքը ու բարեփողեցա ըստած տեղն էր և սաստիկ կար Եղան հոն և հաւանին յիրանապնդելը Պար

շորս անդամ՝ յարձակեցան զպրկին դպրութեալը
զը. բայց որովհետեւ հրաման է կառծ էր հաւ
արկին՝ անահեկ առաջ արտօներադմինդունը։ որ
մէկ դին չըստու, անոր հմտ եւս քաշուեցաւ
օւրս տեղը գոյ հոդի ներացէւ մէռանէ, և բայց

Քի զըրտուուալը։

26ին Արէշմ զըրտանեարք եւս քաշուեցաւ։ Փրան-
սը արաւերեն ։ բայց 27ին կենէ իր առաջի աւողը
է հաւ։ Բայց օրէօր բաշմաւե Փրանտընը բու-
կոնցնէին որ ալէռնարտոս ըստած չէ ու բայց իդաւ-
յի առաջու հմտ + օւրին առաջ բաշմաւենիւննայ-
իւու ուցին արտիինին և ոչ կոդ արտուր բայտ
լուսուն դիացնէ։ Այս օրս Փրանտընը եօվժն-
ակաւայ յարձընցան միքրայելապերկ ըստած ան-
պին վր։ որ մնանի է ու ընուի + բայց առաջն
անդամնաւաք կոտրի փեցան։ Այս արտօւը մէ-
լաս զըրտը լուխը հրանեան խրկեց առաջն ներացն-
ներան։ որ Փրանտընը բուս յիշեց գունն։ բայց
մէկ բացորացից որոշի չընեն։ այլ մէնոգ բար-
դերը զըրտացնեն։ Փրանտինէ ային խլիւոյէն
վերժելի և կաւ։ իսկ յըին նոցուրա +

անին։ Ըստ ՏԵՇԿԸ ԱՐԵՆ Լաւա։ Փրանտընը բու-
սնան աւկուսան քզդը։ ԵՇՔԸ յուրաք չգի-
ցին 750 քևսեն առելի ։ Խոչ տուր ու ըն-
դաները մէկ քանի որ առաջ առին դունդ
մէ Փրանտըն անցաւ դունաւ գետը կրիսնէյ-
մին քոփ. ավետք եղաւ որ քառոյց չգի է իր առ-
պր ու պատային քոփ երթաց Փրանտընը բուսն է-
տեւէն + որ իրենց ամ զըրտուք գետը իւ առնա-
մէք ու կըրթացին։ Երբոք երիս առանենաց
կըրդաւրտառարաքինն մէկ տեղ զըրդը վիլ եւուք
ու մուք մէջ մինաւը հըկաս ու ստունաւ յաներուն

իւրենց

իրենց տաքի տեղը բաշխեցան :
Հին : Քրանեազները անցան դժունաբին, անց-
քը դէմնուի, անոնեկ շուսու, որ նևմյէները
չեկցան գևմ զնել - բաշխեցան ինչպան դօւ-
միկօ . հսկեցալ եռոքը ելուն :

Յունիսի 1ին . առարվածց քրանադ զարտակ-
ալ ձմքագ, անոնեկ Եկաւ պու քրանուար ըստ
տեղը . ան օքը հառան նաև որուու մպաւդէն
և ոգեադին . զնեցէները Լողացիցին : և 2ին
մուռն միւրն . անկեց մուռն քանամեա : Ետեւ
ըստնէ քրանադ զօրտառեալը որ գեավաճցաւը,
1ին պատց քաւոցնորինոի գին . անկեց ինչ-
վան փաթիւա մուռ :

3ին : Տեսնելով մուռնան որ Ֆենօվունին մն-
ակե առցիւրը ունեթիւն նեմցէնն ձևաքը ան-
ցան : յուսահառեցաւ . Ֆենօվունը ունեթիւնը
պահադ ըռութիւն ըրու օդ նեցիք . զօրտարեալին
հետ , որ նենուաթ պաշարւանն ուր կը հրամանէր .
և քէյդ ինկիցից զօրտարեալին հետ . որ նամու-
պաշտրման ուր կը հրամանէր . 16. զըսուի բան
զրու մուռնան . մէկի անոնցմէ ան էր , որ
թէզ մը պահրէ մուռնեն ռենալու , վէրէ առ-
արտուար ցիզուր :

4ին : Աւելուադա քյոյք եղած քրանոզները
բանդուի , որ մուօ իրենց զօրտարեալիը յայթէ-
մէրէ . նեմցէնն իինցպարենն ըստիերը , թօսու-
ցին ելունքի քէն . ուր նեմցէնն մուռ յունիսին ն-
հին : Արբանազդ կրակ ըրու միանցէն այսուի քետու-
րիւին վո գէտին վր . մազէլ նևմյէ զօրտ-
արեալ ըիչ առքէր ունենալու . գէշիրանց թօ-
զուց ետքաշունեցաւ . 7ին քրանոզը անցաւ

փա գետը . և փետչենցա մուռ :

ւ զի՞ն ւ Անհայտութեա նշարքը նաև սուսաց կազմու-
նեա մաղմաց + և աղեա ուստի որի անցը է ու-
նակեցուու . և եթիւ առաջապահուած ուրաժամանակ տա-
ցաւ . և իրեա բարձեւամբ պարբը պայտացեց
ու Տկը միաւ ենիւ բառաւ անդ անհանե տակ-
ցած էին պարզմանու առառառանց նեշնան իրե-
հուն . որ թէ որ դիմացը միտ չեւասունելինէ .
չէին դադրուք . երբեմն մէկ գին երբեմն մի-
հայ դին կը յապահէք . ներդիւ Հու Սահմ մարդ-
զա նուաւ . մաշերն ընդաւաս զօրապահուաններ կորցու-
մեցաւ . մեցու վիրաւ որեցանու . որունց մէջն Եր-
ւառիկը . զարդերմն նը , եւ եւ . մէալ ուռար վա-
րի տուրիննենի եպազնուուք , հարժեւրասուն , յին-
նուպեստ . եւն . որունայտն նու հոգինու զեցի մա-
քեցան . 1493 չի ընեխան . 527+ը միքրուարտ-
ցան . մոցուանու երեսա սմուռու ձին . փոխուց,
ու ուք առնացուն հնէ . Ֆրանավին 12 . 14 հիմ-
մարդ . զոյ . Նուաւ . անկն անուն . զօրապետու-
մաւու . շատ զօրապարտուններ միքրուարտցան . և
1500 հազ ի դերի քնչան :

Էլուսնէ տառակի հուսեւ յակնելով . 48 սահ-
մաղման հասնար դադարուած ֆո . միւլեալէմէ-
րբին . որ մենեցնին թապեն . և շերբինին մէ-
կը պահէկու փախան . . . ան տրաւընը խար լորեն
մէկ տեղ 14 շանէ ուրի , առաջնոր առէ որ դա-
դարուած լուսու երեւուքին մէիք . նեշնան որ
մէ նանայէն խասպար կ ոչ . մէկ ուրինանք . Էլին եր-
իկըները . փոյ ընէշաւ հմիւ + նեմոյէին մասց ուն-
տեղերը . որ կը ունին . միւնչեւ . և փո . դեմունն անց-
ուր նմէ փեսուինեւաւ . մանդ ավար , ուրուհավարուի-
նա . Ֆէրբարաւաւ նաև գրաբանաւ և անքօնաւ . Ֆրան-
աւու ուսուաւ երկիրը որ սլուսին . փոխն պաշ կոչուի .

և շերտերը ու կըսունեցավդ մեռ աղբաւատինու-
թիւն, մըյանու գուռաքն, մըյացքի կապօնէ և մաս-
նաւ մինացքնեցաւ ու ուստանու գուռնէն շըլիւս ։
առանձնաւ, եաւ հէնամաքը ըց էւ ։

Տիմի : կընէաւ ու իդ տիշխան դին սպազմ ու առքըն-
դրաւ բարեն ու ենօքն, դին տահու ելլուստընին ։
Փրամազը առ օրբ առաւ մասուքա հմէ մինիսմէն-
ծոյրագը ըրապութիւնացը ։ քիչ մը առաջաւ ենուցը
ընտիր, առաջաւ, մասնաւ դրա բառ բառ չուցում ։
դիտանազը առաջ ու առքիստապնաւ առ քիւնու-
տուու ։ և պատիկեսացին մեծ մաս դամին ըրուաւ
հուրցին է Տիմի : Ծի մանը ու նեացին ։ Ընդ առնունին
դինաւ ըստեր թէ երակից թայ ։ բայց զըրուու ու-
խը միարեացին ու զիւցին ։ մաս զըրացիւնի-
նուու իրաւունքն յանձնաւ պատ ու թէ ունիւ, ու ու-
թրամազներու առանձնել զըրուու կը իրենց ձեռ-
քը մուց, ինչի ուն ու ու ու ու ու ու ։ և ու դին
ու զըրուու ։ ասորին ձեմի կը կը կը կը կը ։ և ու առաջ
խոպար ընէ մի կացին ։

Օդաւաւ Անն ։ Էպակ եղաւ հէնարիւնանդ ին-
շեկ կըսունաւ ու մուրտուու ։ ին մարտէ առ-
մաւը ։ և մէկ մարտ մը ապաւուց բայժու ու կըսու-
նակն մէշ յանձնացու ։ Ապարիւ առդին զըրուու կըցին
դին մեծ առ առնաւ շատ մեծ առանձնենք երիւ-
շան + օրին քրեց ։ և քոդին պեղուուն շատ զա-
րար արդիավ ։

Սեպաւ Տիմի Փրամազները զըրուու գա բէր-
գը, մարդացին ու ըզքին բնկիւնցին, և իրեն զիտը-
նուկցացը մէշը 5000 զօդը կըսունին ։ Հզրու մար-
դը է են ։ միապածը Փրամազը բնկիւնցին ։
ըր բնիրին պատին վիշ գուան 234 գրի դո-
մե ։ 448. զատի էրկընէ ։ 1200 Եիւ իրենին ։

հզը խուժակառոց . 60 հզը գրավի կիւռալք + Ընդ
առուր թէ բուռանեն եղած բաները :
17ին : Արեք նույ տանիքանուգայի որ ճնշացիւ
ըստ առեց առաջեցրէ իր ազատնեցան իրենց բեր-
ներափ + և Անդայի բիրի առային բառաց ողբամալ , թէ-
որ իր խուրսանենեցը առանիքաւ պայի նույ
մը բռնենենէ , չա ա մը իրեն անդայի : գարձընէ :
25ին : Ամիսան հրատան համեցին փրանտղնե-
րը որ հարուստանեցը ծախու տանեն ազդին
կը գուարուից մալլը + որ սանքի 7 հզը քե-
ակի բանն էլլը :

Առկու - 1ին : Տօն ՚ի տարեց մէտ տարեղալումի
ովնաս փառք Ենի պալուն - մարտոյ Ելու փրան-
ռա հասաւ առեն :

Են : Այսուկ եղուր զմառուա մած բարպրը ինիկ
լիզի + ուն կապը որ կըտուի հին քաղաք + գու
մըն դեռափի վլր : մեկ օր և մեկ գիշեր քըլց -
շուտ քերեսատէ և մոռնենի քեսովեր երեցան .
առընթ ոտոնց զորբրը 72 հազար և աշուղը ու-
կիի թահմին կընեն + Մէկ ոտոն մը մէջը
կընչենկի պատռեն կար + մէկին մունիկ ցու-
եցինիքը ելու . ան ստանց պատռելով քայլ
երեւուուն կար աղքատի . մէկին փրան իւն ան-
ացառանեցը որ պարպելու հետ էն , մէջը
մարդին թաղթեցան :

7ին : Առցույին ժողով որքին պատեմոցիլը վառա-
կա իրենց մեծ քաշու ը , յորդորմանի կայրելը
400 հզը ֆեորին ժողովէ վհանցին իրենց մէջ .
տային պատրաստուեն պաշտպանու հիմ ոնդ պի-
երենց երկելը որոշուրանեն . զարտ ազատաներուն
զու ըրին մորինչիւ քառօնին (որ քաշիու
եր +) որ գլուխ ըլլայ իրենց սաստին . ինդ .

ուն որ 1796ին ազատեցիր սահմա զպահութեան
Հյուսնացին ժամանեն, ունանեցու առքին ազատուց
Ենիր մէզեւ . մէտ որ ժամանեն հոս գոյցեւ . վարչին
շնէն քաւուցուց շուա սիրուէ յանձն ուստի . ի-
լուսուց ուզածքը :

13ին : Պարեց մնացին հանեցին որ ամենու
դպրանաներէ ֆրանսուցին-դուքու Ելլուն մէջան
երժանու ո դիմումը և հոգի դառն խօսք գրան
որ ուխուոր աղանձնելին զպանա վառութեն Երբոք
շուար իւրաքար օնուորունեն . անձնուց գլուխուոր
ները էին դայինանենք :

14ին : Ֆրանսաները արիկուանու մասն . իրենց
զպանուուն էր գլուխուն , նեմացէն հոն եզրա
ջրքը իրենց բաներու դառն ելլան : ինինեւո-
ները արդեւ լցին որ Ենիքի դուռուց արդուն
գուրս չի հանենք :

15ին : Արտեմարդուա հրամաց ովը գուրբանիցու . ունի
ցէի զօրքու զիշերսնց ելլաւ միհօրեն դային . զիշ-
ուեմ ֆրանսաները մասն : Այս օրս ինինեւուն-
ըը տանանենա լրին յունուան քաղաքը : մալուոյ-
ւն առներվելուն համար :

16ին : Ունի զպառութիւննաւ մը շէլլէկ մը մօ-
տիկ քառակիմ քաղաքին . ապանեւուուն վարչուն-
քու ուն շատանթայով երիկնոր ելլաւ . չո հո-
գի . որ հոն կը օտանենին . զոյց եղան ու շատ զոյ-
գար կուտար քաղաքին ունէ որ պիւթիւն լի-
ցուն լրիսու :

21ին : Գուռուին վճռու հանեցին ֆրանսաները
որ գուռունի . քունեօի . և շէլլակ ցերդերը
բարելին :

շէնին : Վուսինչիմ քառակու մը ուղիք : հանեց՝ որ
ուղակմիացին մորաւ խայէն և շլէպիայէն 20:4 տարու-

պետքանի յթ և աւելաց զարգացման և ինքը
այսուուր ըշտայ անոնց զարտողլու իւ Ապածուկանուն
Ֆրանտանեց յակել ու վահանին բերդու մէտել
յեղներէն յեղնը հանեցին - որ մէկ միջինն
150 հայ յեցէն աւեցի էին - պատմեն յերեւայ
տէները մէկուն հանեցին - և անանի քակեռ
ավանուր, որ մէջնատ չենեցու բայունն իսացնա
կուցել, ոս բուրդիս հետ քակել ու զեցին նաև
նոկուցքառ, և փիլիսոփուրէն - յերեւայ շնորհնաց
հիմակման արտէնեստին եկոր, կու ուլուխն եւ, և
եւ վարութաւ ստուք ան մոհն համեր արդիու
զբանսպին, իբրև ըռենին + պարզէն մէր խօս
ովել անէի :

30, և 31ին : Առաջ թուովն հանեցին, ոյ
հին կառավարուելը նորեն պանի մէկի, անորո
կեսը երթան, և զանազան պաշտօններ փո
խեցին :

Վայելում, շին : Պայօնեան ըստապը յեցուն յան
իրանենց զօդու :

Հայն : Խառավութել, եղաւ միջան բարպար հայցին
անդադան համար : Այս առևայն մէջ Ֆրանտանուն
ըս ինչպատար երկեր առերենն նէ մոյնատանու
մէջ, առուրդ մը դրին, որ ամսէ ամբու տան
սահման և հէք 300 քեանի ասի զօրոց առըրու ու
տի հմբ : Բիկմօնդի երկերը վճռեցին, ոյ առ
մէջն եկեղեցնաց զանորակները բաց ի հայ
կառուին վար տոնեցին, բուօնի կոխուի . և ը
կու միջեօն (իբենց յիրէ ըստն ըստըկուից)՝
առուրդ գրիգորէն, անուան որ յէն կընար տաշ :

մէկ միջինին վազ Եկան :
Քիւեկա : մէջ պահա իւանդէն հողին խալքան
զաւ մէտելէն : զէրէմ մէկ բանի հողի միա

բաներէ ի հետո ու այս արքայի մասունքն է առաջընթաց և այս
 շնորհ համապատ գլուխ է ին և որպատճառ վայուաց է ին
 առաջապատ աւոց աւու առաք վարանի և բէ ։ զուրին
 անց ան չ է ան առ առ անց անց անց ։ իր նուրարար չ է
 զար ։ համապատ մարդիկն է յու դաստի ։ մեկ
 ըստի հագին դժուար արները են ։ Քենակ է միտք
 ուն ։ անոր համ շատ պարագան գալրա ի եւ լուս ։
 Առ ապրի շատ տեղ պարենի նեղուն քաշեցին
 անունի օր մեծ մասունք եւ բապայտ առատիկ նույն
 լրին մեջ ընկած է ին տուն ինից ինչ է առանաւ ։
 Դիրեմ ամսէն ապրու առ անուգագար կերթաց
 իր նուն առանունն ի բան ։ պատվագրի պատուին
 ընկած ընդ արդու հաւ մը տուն ին ։ տուկը չ հչը
 հուրէ ձեռք դրին ։ աղաւ ընդ որ թիւը մասն
 առ ա եռորդի բառ պատվագան պը պարենին սոս ։
 Հմի խուաւը ։ և հայր մը ընկած ։ հէ լ զա
 յապան առ զայ պարեն բարեց արդին հաւ առ առ
 ի շափ ։ և պապանան օրունցին ամերիկային
 ունիւ տաքաւ ։ ընքին ասավազ նայր շնորհաւ ։
 մասկովին հետաք ունիւ անունի արքաված
 էն ։ մեջերն ին մասն եղաւ զային տեի ։ ան
 ից հայն երաւ ին շնորհվեցան ։ և ունչը ան
 մասկովին արդին տեի ։ բայց քանի դիացին
 թիւնուն թիւ շատ պատվագան մասկովին ըրամ
 ըս որ իրենց ։ ԴՅանու ըստիւնին մալոյ զարին
 ըրամ ։ և միշտն ոգեւուին տեի ին ։ թահմին
 իր նուն ։ ասուցի 32 ։ 33 հեր քեսէի շտիւրան ։
 մեջի մարդիկն առ պիլ գունդ սիստերիա քից ու
 այս անեւու մէկ պէտ ուսուցի թէմէլ ու գունդ սպաշ
 չուցեցին ։ Գանձ ուսպառաւանի նեղուն վր ։ իի
 է մասն այս ու պիլ գունդ բեն շատ արտառն ի ի ի ի
 մուն է եղու ։ հիւառ ուրին ու միշտն ցուսիկ ա

պատար պիլցութեն աս ուղղվին մէջ եղած
խարթը՝ 18 հջր.քեսէի շաբ և հուեր՝ իսկ
վեղար քաղաքը հռունդու։ Ինչվան փէնձիրէ,
նէրու մը առարք ձգեցին, որ բառակ ժող-
վեն ցորեն ըերեւ։ Այսլիւսախն հրաման տան-
աւ տմմէնուն՝ որ ցորեն մաքեցին մայնեն-
և հիշ տուրք մը ցովճորեն։ Ըստ ցորենի
պակաս-նքաշը հօր, բառին շնորհած ան-
դեշցըն։

Ե. Պատարակական ի :

Ե նկիրպ իր առուտուրը ձեւագանին հետ-
է շատ ծաղկեցաց ինքը որինէարա դաւառուէն
նաստանու (որ իր մէռընէ), կըխրիէ ձեւա-
գան պահարեցն։ Հեքէր, խիեկ, կուա և շա-
բաւ, անկեց կառն սակի։ արծաթ, և մէկ
գանի ձեռակորդ ձեւագօնցը։ Արտեն մէ-
մեագանէն շատ սակի ելքով տեղ մը ձիգոց-
մահաւնէրը լցուն էր զուս սակինէ, երբար
ինկիրքն սկսու առուտուրը։ և ըից առենի
մէջ տուռաւուր ընելով, ան սակինէրը բերա-
բին էրկիրնն իր որ հնատառ ունի։ Միոյն
պալդիկ ծով գացող նաևէրը ինկիրէսկի քիշ-
ցան առ սարցանս մէջ։ Այսինչ մինէն եւ-
րոց ինկիրէսին նաևէրը լաջողութ ինկան տա-
նանացով։ ուալք նաևէրն է ու հջր դափեն
տւելի քայլուն։ որ բանիկէ հասաւ մընէ։ Լո-
րիք նաև իրանուզի շատ զահմէթ տաճինիուն-
նէա ծովի վերբը հղած ինկիրէսկի տեղերուն։
անոնց առուտուրը որքաղիւն հետ կու զէին

պայծել : լուսնն երբոր Պրահաս կը դուռնային ,
և նույն ինձիքից փիսադղու ըտած զետին բեր-
րանք անհանգ վը ժաղիցին . Եղիշովը առին
մէկը փախուցին : Էնիկիլիզին մէկ առըրանընով
տոնինաւ ըտած ձռւեն և ու ուր կը ըստրին : առջին
անգին կը առանի : առ առըրուն որի ու շնուռ առա-
հան չեղ բանունան կը տեն : բայց լինքընար իրենի .
Տերենկ ծովոց ծեծքն ուշաբեկուի գոյց ըւլուով :
Էնըդէռ առած կը խորեկը : և յիշունոց առջինին
պէտ առաւառը ընել :

Տանինառ քարի առաւ տուրը շտա տէզ տաքրու-
թեցու առա տարիներա : Նոր էլքի պիտուր խրկէ :
ամերիկանի միստրունեալ նահանդներուն : Էլ-
քն ընուրվեցու մադրուոլ նոսուզ ուսնինառ
քահ բանօլը : որ գաբանեն պիտորի թիւնց ու-
մերինը : և նատի վասինեկուն քդդը : Կը անտ-
իզ և կուտառալուկու կը լուն ամերիկայի շատ-
րու տառու տառու ըը :

Քիշէմէնկը թէ էպէտ կորանդաց իշ առջն ա-
ռաւուու բը բայց 'ի վի այսր նմի : 1792 : ամբու-
ղ ըրտունի մասած նառելը' եղան 2356 :

Դէրմակ ծնկը եղած քիշէնկինուտանի լինան-
ները : գրեթէ ուկւեթիւնը կորսնցուցին իրենց
տուռատուրը : բայց 'ի գրեստէնն' ուր աւելի
շտացու : Ալլիհու ունտին տուռուցուցանտ վար .
ինաւ : թէ պէտ անսկական ուռեր է կան : և նոր
առարւոյն ուկիզգինեքը : յունգի : Հինն : միկէն
42 նաւ հասան : զանուդուն ուրսյրախուի : շտա-
րանի բերին առըրուստի : միւնթալին : և 291-ի
նոյն ամսոցն ինքլուն 10 : միւնթի : 58 նաւ տա-
հան մասն : ուրիշը և նաւալ ինիկիլիզը բերուու :
և կ Պրահասով նաւալընալ բերու : ուր ինքին
ահ :

ակրիեն երած մարտիլու կերպարք . ոռ մը ջուց
ցնե մէլ յաւալ . 28էն . ինցուն . ին արևու ։
զանազան անդէ թերին հան 30 հէլք շնչարցո-
րն . Ըսոյ տուք ու բնու զահրենելը :

Ավելի աշխախ փանիլի երեսու որ խիստ անու անէ .
Ե իդալիսան մէլ , ոռ տարի վար իշտաւ . Ծեսքէ ու
դաստաւորները փետրու . 11էն Ծուղթ հանե-
ցն . լուելով թէ ուրիշ տարածած ովք ու զաւ-
հան կը լոյ - իրոկը 13 յաւ լիով , և կը ր-
մանոյ 31 նոյն տասոյն . Ըսոյ պատվիրենանեն-
ը ուստի . ամսեն աղքատու ի ովտուր ու նենուն -
նիս որ առջնուները արվելերն . մէնուժի ունեն-
ակրդու 1744ին . սգուստ . 24 . դրամ . կոնգր-
կուլը . բայց մէծ սպազմիրենաները շնչացին .
և ուսցողներուն շատնուք ճամփան դաշտի դաշտարք
Ե կուն .

Չամանցին . Երկիրնու աւութերչեն . ըյլուրուն
ու արևունց քետէր եղաւ ուստղիրկեամիներու .
Քերմաննեն լինու մէնդի հնիներու ուստղինին պատ-
ժիրցուն երեւալ պար : Չամանի մէնդի կուրու-
գիր ծանօթանը հարկաւար եւ նոր ուսուառուր
ուսուցոյտին . համաւուս ծանօթուի մէ առնիք :
Եցրես ուսուշանատէր իսկ ուսունուք մատցոց
խափառանն . սրոնց ուսուցունենելը կը հարցին մէն-
դի իրանեւներուն զիք . երկու քնուլ քէմիստու-
ու զէկին հիմ ու մկ . բետահեա ովէլին առեկը կը մնին .
մէկը կը սոչի . Վաշադարա ու ուսուզի + որ քեան
եա ովէլին երեւելու շաբասատարներէն մէկին եւ
ազուր է համարդատէ կը մնին վէզերի աղեւուն
առնչուր . որ հագայ կուսարքէ երեւ համանուր
լաքին թերթի . դործքերու վիք + կը մն հիմ-
մանը ու կը հիմնայի մէնդի լիստի եւ երանի վիք : Մ

կույր կը լսում է վաճառք ուղարկել ու գլուխի և
 պրեթե 100 թանձարդներու վեր ուզք առաջնոց
 ուղարկած են հեծնիվ երթուղ զանազան զա-
 ւունեցող ուշ որ իր իր կը լին ։ և արագ հրամա-
 կը տանելու բոլոր օսմանցին սընդուղ զանա-
 զան ու կ. կմ. բաղադր մէնցիւանեւ դրան է ։
 Այս պարագան ուրած է ան գեղին կմ. քաղաքին
 ընտեղից ու երրորդ թանձարդ համեմ ։ Ճիշը վա-
 խուն ։ Իր ձիւր տան և առաջնորդ ։ ու ինչ
 զան երկրորդ մէնցիւանեն հասցնե ։ անոյն
 ընտեղից ազ ուղարկուասորեալին հասցնե ինց-
 պան ի ընդ մէնցիւանեն ։ ույսու ի համարին ։
 Յա կա ուսն ։ բնական առ 20, 25, են-
 թե որ համեմանեց զ մուսք են և հեռու-
 ու ուղար եղած ին կարել միտին ։ ու ճիշը ըն-
 եւ առաջնորդին խարձն ։ ու ի ընդ ան զանց-
 ու ուկանը խարձն ։ անոյն ունի մասնաւոր տար ու
 կրտսեցն ան զանցուկն ։ ու ունեց որ մէնցիւ-
 անունն է ։ զոր օրինակ ախտրակլեիր սույնուն
 համարին որը առաջին 40 յանուն կաւուու մ. ինդի-
 ւի խարձն ։ ու ուստի ի ընդ որ համեմանեցի ի սա-
 յի ընդանի հանու խորի ընդան արք ։ անոնց մեկրեն-
 ու մ զանե ։ կը բաշէ կունակ ։ անուք է որ
 տար ։ Վանակի թանձարդ անհանցին զաղելու
 գործադրու ։ շատ ունեց 1 + 2 + են մի համեման
 ի սպասուիր ։ ան առանց ու արաւուա որեւազ է ա-
 նու խարդ լ ի ընդ ու ունեց մէնցիւանեն ու ու-
 ինը որ եղաւ պրցնել ։ հաւասարացնե հինը
 հինը ունեց բան ։ յու ցած չէ ունե ։ ունեն կը-
 լաց որ մասնի խանիներուն բնակելու սահմա-
 ռուց գուռ ու ը ընթացի կը լին ։ ը ախտուին մեռ

ՔԵՆ

ՀԵ՞ առ բանիս հմէ : Ցաւովառելուան մէջ
 երևելին ստունկը նորադասուն է, որուն մէջ
 բանի մէջովի խորհնէ կոյ . և խըստացնչիւլքը
 բանի կան ու անալի կը քաշին, գննենք:
 Առաջիւնարեն ելլուր, և եռե ու անի մէջ զիւնաց

ՀԵ՞ է

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԱՐԱԿԱՆԻ :	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ :
Ճ. • Խոյի թագավոր .	ալլիդ ապար .
Ճ. • Վաղարշական .	— — — — —
Ճ. • Խեժանեց .	— — — — —
Ճ. • Ջրաղէ .	— — — — —
Ճ. • Աղառ .	— — — — —
Ճ. • Կերեւատ .	— — — — —
Ճ. • Պայրնաւըր .	— — — — —
Ճ. • Գարուածալոր .	— — — — —
Ճ. • Կարառեւօրէն .	— — — — —
Ճ. • Չափն հիւար .	— — — — —
Ճ. • Ժամիս .	— — — — —
Ճ. • Հարդի համզա .	— — — — —
Ճ. • Օսմանեցր .	— — — — —
Ճ. • Մարտունիցր .	— — — — —
Ճ. • Ամասիէ .	— — — — —
Ճ. • Ծարհայ .	— — — — —
Ճ. • Ծարաթ .	— — — — —
Ճ. • Արմասին Ակտան .	— — — — —
Ճ. • Տէլիք գուշ .	— — — — —
Ճ. • Հասուն շէլիողին .	— — — — —
Ճ. • Հառէն սրագրիկ .	— — — — —
Ճ. • Աշրագին .	— — — — —
Ճ. • Խազու .	— — — — —
Ճ. • Բարբերդ .	— — — — —

ԵՐ.	Վարդապետ +	—	—	—	—	—	—	—	13 :
Խ.	Տիգրութեղիբ.	—	—	—	—	—	—	—	12 :
Ա.	Վեհափառ.	—	—	—	—	—	—	—	12 :
ԻՎ.	Մաքիլ. կմհնիսիսին.	—	—	—	—	—	—	—	6 :
ԵԾ.	Մուսուլ.	—	—	—	—	—	—	—	6 :
Լ.	Գործակեօլ. կմհնիսիսին.	—	—	—	—	—	—	—	12 :
ՀԱ.	Այցալու.	—	—	—	—	—	—	—	14 :
ԸՒ.	Վայսան գետիբիրի.	—	—	—	—	—	—	—	9 :
ԸԴ.	Քերպիք.	—	—	—	—	—	—	—	9 :
ԻՊ.	Տաղուդ.	—	—	—	—	—	—	—	7 :
ԷԾ.	Ինոզ խուրդիս.	—	—	—	—	—	—	—	9 :
ԷՊ.	Քեչքի.	—	—	—	—	—	—	—	6 :
ՀՀ.	Գործա գէտիշ.	—	—	—	—	—	—	—	25 :
ՀՀ.	Տէլիտում. կմհնիսիսին գետիբիրիսին.	—	—	—	—	—	—	—	7 :
ՀՅ.	Պաղստառ.	—	—	—	—	—	—	—	482 :

Ե. ԷՐ ԲԵՇՆԵՐԻ +

Արականց աշխարհ օրինականուն առնելոր
և կը նայ ըստէից ինկից էտառա. ուր չու
արաւելու, ուր մեռաւդուրն ծաղկեցու ցին-
մէկը անդուցմէ քիշինեն. անանեկ ուղիւր ուր-
ներով. անանեկ տնանան բարձու ծաղկներով
կը բանին հետօն ինչից պնդել. որ ուս առը ի-
նեւիկ աշխարհուրի տարի շեր. լուցին լի-
քիւրա քառակը. եաքի պանեւիւրն. մշյ մն-
առաւառաւ եզրա. քիշինելու. զերի. մնեցն-
ուան կնչնան համա առանցերուն արաւելուն պի-
կու խռանց. եւ համառա թուղթ կը հար-
զընէն. հիմա մեծելը ոկտոտ ու ավելիներին
ու լուսնի.

պետքի անդ որոտերուն կը պահէ :
Պատակեր համարեցաւ մ.ջ տօնուննի գործք մը
զբու արբեստնի խոնճ նըմելիս որոտեր համար
մէջան քաղաքաբար + որ կայսեր և թու պէտքառական
որոտերաւհան + ասիկայ շատ ըստելուաման, և ու
հեր ունակ, բայտ թրամակ զարաւեւամին հետ
ցւնդիրի մեռաւ ույսդպի մէջ, որինա ինաւելից
հրամաց ասոր մն ունեցու պատահի, ըս քաշել
ունուլ անամնկ վորութեա բան մէ քաշեց, ուբան
մէկդր զարունացու յ:

Ըստուն անուն քանդ անհար ործ երկեցին, որուն
չէ մէրքին հրամանամիք մէկ զարունացէն ուր
անուն մէ զորքը մէւմեւէ լեռուզուս անհար
զեսու իշխունեն + որ զարադը ըսի եր սրուցիւ
և մեծամած շաղթուներ ըրաւ աս պարուս
մէջ + ուս արձանանցը ուն + համն հրամանաց զես
ուղարքն քառուրք համարական որոշակին մէջ +
հինա պարեւու վեր և Բահրն թեսէրի իրանի
ուրաւչէ մէկդրին որքանը :

Հրամանացների իդ ազնայէն շատ վարպետ ըս
նն ըստաբին հին և նոր + անոնցնե մէկը հին
արձանամբնէ որ մէտիքի ըստան առներ ունիւր
գօքրանաւի մէջ + և յանիսս պրանցուսի հին
արձանիը զուռնէ, որ հինանցէ առնիս + առաջան
ըստներուն այնու վարպետարանները դիսցիւ
ըս քառած սկզբ ժողվեցմն զրին + ին զրին
և զրին ըստանիննէ, ին իրենց թրամասցէն +
ին զրին առանցնե քառուրքնացնի առանցնունէ
ժողված բանները կուր թիրանապայն մէկ բերդի
մը մ.ջ + անոնցնուզ երկու մարդ կարենցնին որ
ժային ժողվին + մէջն և զրին պատակեր քիչ
պատակ + յան ուրիշու որ նո մը կայտին + 20 համա

խիստ վարույթութեան հին վարույթուններու ու
աբն լինըն - Լուսին Բնազտութ վարույթուն բան
Բնազտութ հարաւուն Եռարքին իդաշեցէն 1794էն
ամէրի, վենեսուիկ զիըք մը և լուս որ հիսուսութ
կըցըցընէ :

X. Գլուխ:

Ա հայտ է: բառիս տառինութեայ է ծեփին
սէպէպով: բայս մարտիկային ճարտար-
մբուուիը և շահատիրութը վարադրիր նոր նոր
չուն գոնաւու: Անէի շեքերը ամերիկույէն
կուգայ - որ մերուց եղանձեն տառն իւսա և -
գենէրի հիմա անդուսր զիգար: և շատ ողջու-
մէիր ճարտպուի մէջ թօնատ ըրաւ: բանհարէն
հէմ պայտովի հէմ խառ շեքեր հանեց, հէմ այ-
շուախի: չէ թէ մէկ անդամ: ոյլ զանազան
անդամ: մէկ անդամմինուլ նիփէք շեքէրի ունա
խառ ու մերմանի շեքեր հանեց: մէկ նրկու-
սինց պատշի թթպին ընծայ տըփուի: Ըստին
մէկ բժինդարէն՝ ոք լուսիմընէ: ոտնչի մէկ օհուց
շեքէր կելլոյ: անոր հմբ անդամ մը 25 հմբ
քիննդուցէն: 25 հմբ օհացի ջափշեքեր հանեց:
Լորիան հիմու թռողինը կըցինէին ֆրէնկիստոն
ճերմանէ լութի կտորվունքներէ: տարւ ոյս եռ-
քիրը բնիկը եռուա ոնքվարք ըստած տեղը: մէ-
կը ինձատ ըրաւ: տամանէ թուղթ չինեց: ան
թղթուով ուշերազ տուցին: պազի թուղթալ
շնեց ծառէրու կեղմներէ և ուսիէ: ոտ
թուղթս ու ըիշ թղթերուն ովհն է: Յախասէ
զոյնը զեղին մեխագույն կըպարնէ: քիչ տակ-

նի մեջ երբոք առշուար աւայ, տորաւնէ
Ձերմկունալ աւասջ երտահի, ինչպէս որ հաւ
ըսդը ետևէ ընկած է, և կը յուսոյ որ տուն
ուժանեկարենոյ ծախէլ քան ուռշի Աղվելիքը:
Մէկնալ կառա հօրմից եւրու նոր թարդ մը
դառա ինչի լուսուա, որ հէմ խոքայ, հէմ ա
զէկ կը մերմէցնէ:

Ու ըիշ գիւտերալ գոտոն ինկիլիզները՝ որ եր
կան կը լսոյ պտուննէ, Նըադի անդ ուրիշ բան
վառէ որ աժանն է, մասյաց անփուու ընել են:
Տուրեալցի քահանայ մասը գոտու, որ հայը
տերին ըստ շաղվամնայ հասդը՝ քան թէ պարու ծոսի
շաղվեամնէ, և թերի իր ուրուս-իր չիկորսնցիւրու
միցուուան մէկ առնամնէի մը՝ տարուոյն տէիդը,
ու ինաւ ըրտա մէկ սահամի մի, որ երդը ըր-
ուն ամենն երկնացին շարժմանցի, իսուար
մունքը, նուն, 25 տուրդան շրջանը: Մէկնու
գոտու դործիք մը՝ միտեկըրու ախոզ մանած մնա-
նելու, իսկ ամերիկացի մը չըի տակ կը նա-
լու վարձ ըրտա վասրեկ, նոր թարդ մի խայը ին-
ին, մէջ մարդը ընդուած պատճըրմիւ կը նէ, շընի
տակ եղիցի կէնարեն ետև, որ մէկ ոիւնուց-
ակ մը անզուար չիկընար կէնար, կէնէ խայը-
խովը վեր կէլ լուս:

- 3 - Ծառաօթանի Գեղունք :

Է աշանտ հիմնական Երեւելի աստղսրբաշխոյ՝
իրան մէկ գրքի մի մէջ կուրաց, որ 1799ին
մէջ թառանակը էն շատ մարդ, մէռուն, առանձի
տորի քիչ հոնդիսուն է կըսէ, 27 հոդի իր
մասնէ:

աւոնց ցուցանիշների օր ուն տարբի մեռանու
ֆրանսաւ լուսկան պատմեն վարչութեաը ֆր
հաս անունով մարտուս քայից գլուխու պահաւ
լու հմբ - և զարտ մէկ տեսուկ մը հոյու որ
զուղուի պէս իւնիվի քար կը կորի բարին ջրոց
վր կը կենուց . որովհենը ըսլար , թէ զմբ հրա
ման աղքատներեն , օր կը ենց պէտին նաւերուն
մէջ Անպիտուենին ծուան պիտի թէ են ան քարի -

բայլ շինուին . որ կը ունի մասին կը խալլաւին .
Անցած տարի յոհաննելու հերոնինական անու
նու մէկ առ առ երեցուր օք սէւարուի ֆանե
գեղին վենուտիի մօսինէ , պէրք մը հանեց .
որ կը ունի թէ ինչը զատւ թարպը երերայառ
փառդիս կը կենաւը զիսորանարպը . պատինըն
երեւա խոճ մեծ յանձնելու մէկ զարի մեռն մար
մին մը զատնին ենունին . լուքին իր առջի ձեւը հիշ
չի պարհելով . բայց հմաւա երերայտիները
կարդ ոցին իր պէրքը . խուզան օր անհինն և
ըսածները : Աս ինդիրու հին կը առողջանեւ
սուն առնենը մէջ յան եւսա . - զէրէ սէմինս
բանլարին մէջ ժամանակա ընկաւ . ան վի ը
ոսծ ան զը անսեւանի տաճար մը կար տաղո
զնին , իրենց առիլորունը կեսրի ոհնացին հոն
խորհուրդ հարցյանելու . ենու ընեւոր օր զահիցի
տէի . ան ար պիտից . թէ որ իմ սէղանն (որ
եր խորանարդ) երկու խոյժ մն ծննդքնէ . թէ զ
մի կը երդ ագրի : Աս խոյժ երկու առանձին բու
մէջ ընկաւ . շատ մոտենացին ինչպէս կը լոյ տէի
թարզը երերայտափառիս կը կնեւու զիսորա
նարդը . անկից ոդիրի ինչպէս հիմն հիլ մն կը
չիդ պառ . միայն մէքն մոտենապէս կը կնեւ . ի՞ն այդ է
թարզով պատւ կարդեսիս :

Հայութ Երևանցի համազուացան մը կար : Ար Ալեք-
սակը արքինինապիս ռօմանու ու բառա առփինին-
ցա . խուստու Եց առենիք՝ առենին վերապետ պրուեր-
էին . ու առաջի վեարք . և , մեծուորը դիբ
հանեց . վարչուունեցը կանչեց , որ Նորին ու
ուսչ ստուբին :

Պարեղ մէկ իին մը Շեմաբան հաւասարուց ու
ուռնեական կանանց հումաս : Պահա մասու գուն
տարու ոյս սկիզբը հրամեց , որ մէկ գրքաստուն
մը բացուի Յա հցը հատուրի շամի . անոնք որ
կորազուն յունին հոն դան կազրդան անի :
Քանի մէկ քոն մը մէյասոն երաւ , որ
թնաբաննեւ ըուն շատ հետաքրքրուի ձգեց . ի-
ւոք որսորդք քրանու ըպատունա ըսած սի-
տասին մէջ եապանի մարդ . մը գուան . որ եր
տայց և տարիվանի շամի . որիւնին մէրկ . թէ-
ովեա և ու տարի սաստիկ եց հոն ցուրտը ,
աս ուզուն ուսածին պէս զանոնիք , մէկեն
ըրս ուզուն հնուսին վիճ ելսու հայրվանին որից .
ըունեցին բերին գտաւորին . սինոյ ուզուու-
չը նորկեղ գունեն անի . խնացուն որ տկանչը
ծանր է . լուսուն համեր . շնորհիր , ինցուուր
ուսուենակ . կուդէ փախչել ընուը ելլաւ . հաց
ուզին , ուրիշ կերակուր ուզին , կը հուսուր
ուոյ մէկ գի կը ձգէ . իրեն ուզունք մէսիկ է .
քեասանէ . և եէր էլլաւուր : Ամունդ կը կուրծեն
է : որէլքի ոն քրանուզներան մէկն զաւակն
է , որ 1793ին հալուծումին քաղմուլ փախան
լունեցաք զաւակն լուներուն վը :

X 53 X

ՃԱ-ԾԱԽԵԼՍ-Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Պահա անուն բժիշկոյ Ֆրանքօնիային՝ որ
հրաման ունեցրածիա քաջելու, գիտուն
և բժշկուն բաներ սորմի և ժողովի տէի, առ
ասրի և մնաւուի բայցուն նոր դեղորով և բնա-
կան քանելով խրկեց քօքէնհայք տանիւնու-
բային քառզոքը:

Պրովի յոհաննես երեսելի բժիշկ և պօջիայի-
շամ գլուեր ունի շորուղ բան, որ զանազան լի-
ուու. Ասարդ մանեցեցան ։ լարին ան գլուերուն
մէշ հին երեսելի բժիշկներուն զանաները դե-
մէր վար կըլուրին ։ Նոր Առաքուն է երթայ-
մասք համար շամ մարդուն դէմ դրեց. որ բա-
զորը մէկ անող նէմցէ ասան տոպեցին. և հինու
մէննախիկար այլամար ապեն. մէկը դէմ գրոց-
ներուն է յակոննես ուշեցնի անունով, որ հին
բժիշկներուն վարուեսուն կը լուսուոդավէ:

Ան է ի սժիշկ մը աղբայի ցաւի դեզ միւլառուր
գալին զործ ամել սկսուա. վարուեսուն ու-
սուցը դնելուն և պապուն լուն վը է. չեննէ
սրաչին, վը կը կը գուցնին, բարին նայը դէմ ին
վար բանելու. աս կիւտու գործ կածէր ան-
ցաւ դաշնուն մէշ գանին արեր. քէր ըստօ-
բժիշկը ։ իսկ առ գորուս մէշ քը արեւ անուս
բժիշկ մը կոդինեկան մայեին քաղաքը մէծ ու-
նուն հանեցաս ու գեղա դործ անելով ուարքեր
և զանակուա. բարակ բաներ կը դիսէր. ինչ ս-
պան համ ցաւողին դեմին կիւսին կը դարձը մէծ
անը. իսկ բարին ծայը հարուա. 1775ին
տէշմէ անուն բժիշկը մարէշ ու բիշ եղանակ
ցուց դործ ամելու միւլառուր գանին շէլլէ

աղջոյի ցաւոցի միայն, այլ նուև գրված ցաւ չկա -
նեմցէ առանձ ուս տարի դիպութան մը հանդի տեղաւ : որ բժիշկներուն հետապրաբրուն տուշաւ : կին մը 41 տարութան, որ 11 զաւակ ըերեր տատք, դեկտ . 8 , 9ին հինգ զաւակ
մեկն բերաւ պղոխէ ք զավորութանն : մե -
կը առաջ, մեկ քանի սահամեջն երկութիւն :
ոգրութեա հարդաւ : հինգնայ երկու օրվան մեջ
բարին մեկը մեւան ննաւ : մեկու չորսնայ
մեկ քանի սահամեջն մեւան : հունին մացրելը :

Նինայ մեւաւ :

Հինամայութեա մեջ անցած տարվան դեղին
միտուան ամերիցա նոր եօրք ըստն երկերը ,
ոռ տարիսաւ քշեց : 1, որնուս և անցած տար
վան սիմույլ հինամայութեա նիցցա քաղաքին մեջ
տարացու սիրութենաւ չարտունակեց , մեջ գ
զարոց մեջ : Խակ ազանինա քատիչէ քաղաքը
մաս ընկաւ : ոնանի որ օրե 200 , գոյն հոդե
եց մեռնինին : սինին անցաւ քոփի քաղաքը :
անկեց դեպ արեաւ ք տարածեցու նույնան
մույսնես : իսկ գեղ որեամուռք նույնան այս
մենցէ : որ փորդուկալի սէրհուուն է : մեջն գին
ալ նույնան մանքա նոր քատիչինայի մեջ տա
քածեցաւ : ու սրեոր կը տարածին : ամենը
հազարին դրին : մենեւանինաւ ան ամենին
նկող նաւեցան հոկու : 7 . հունին : 12ին նաւ
դարեւին կնեւ որդիւաւ 28 սրվան : եռքը 42 օր
վան : կըսկն թէ տափրինին նաւեւ մը վեցանա
նզաւ : սորունինայի խուրանաները աս նաւուն
եռնէ ընկաւ : ըստեցին բերին : մեջը մա -
նի բանաւան կոյ եղեր անոնցմէ կը ենցաւ ան

ցաւ :

ՃԲ.

Հ Հ Հ
Ճ. Առաջնականություն

Հայութացինի թղթը քիչ լավեկ տեսանում է թէ.
որու անցած տարի մարտի մէջ մեռաւ -
բայց ճանձիւն հերաւուրուն հմը՝ առ տարիի
1800 խռարտը հասաւ - շատ տարի թղթից -
և պիտիւն իր առենց խռարդուն ոնցիներ
որպիսի. ու գիտաւներու խիստ պաշտպան
եղաւ. առող հմը ըստ առաջդաշնութեալ կըցաւի -
անոր մասնիւնը վը : Տեղը նաևաւ իր ուրգին
ըս հմնե անունուն . ինիւնը ընկերունը ի-
ւեն փեշել խուեց թիւուցիւ թիւուցիւ բարակ
ձևագործներ ոսկին և շնչիկն . էջմիաց մա-
րի փելքի վարսիս բաներ :

Սահմանական անցած տարի գեկտ . 1556 մ-
ուաւ ամերիկա մասնիւնիքոն քաղաքու : անունը
նի զօրակետը 18 ամարթան , որ հետնեց նոր
հասարակաւուառներ ունեցիւույթ :

Առ տարի յունիլ . 3 մեռաւ քառու կուլիւ-
թա կումս քիւնքենադ էլուն . 85 տարինեն . երեսին
մարդ : որ 50 տարի տայան պատշի կառավա-
րուն պաշտօններու մէջ իր . եւ եազը անոր
պիտի եղաւ . անցած տարի 1799 . յունիսի
4 . ուրաքանչիւն ընել տըմերեր յիսներուրոք տա-
րին պաշտօններու մէջ ըրունակուելուն համար ։
Հունիլ . 10 . մեռաւ վենետիկի պատրիարքը
անուննելի ըստութեալ արքակաց վարուաք ։ Դաշտ-
աբն հասաւուր . հունիր աղքատուաք :

Հինու : Սեռաւ քուութուախայի տօսդան 78
տարինեն , կուլիւնու քաջարը ունիայի մէջ .
իր տուրքուուր վը . 1795 էն . պէրի թուզուցերեր
մակոքին . անկեց եազը երբեմն կըսանէր

առելուն տառապայունէ մէջ սր ՚ի շինվեաւ . եւ
շեմաւ նախառ զիհնակը սրսմիայի + մանչ զա-
ւակ չունի , ոյի իրեւ առ չիեւ :

15ին : Մեռաւ պուրանն ըրէտերայ և լիլէննա-
քայ . քողաքանդեւն մօրաքիայի և օլուու բերա
զիններըն խնդակե կառավար . Յ տարմանն շ-
իւննի . մէջ մեռան նաև . եղան քողանցիայի
սր և . է իշխառն + և շոմիկան քրանուզ զօրու-
այեւը հին անուղութ նիսցու քաղաքին մէջ . քո-
վէն . Ա միջինն ըստակէ ելաւ իրենց ըստընով =
ինտրու . 17 + գատուն ու քողացը մեռաւ ըստու-
հայ զօրապետը նեմիշի , հե ստորվան . մե-
ռանային քով քաղաքին հետ յուղաւե ընելնի
նի վերք տռերեւ . գատուն ա նկաւ բժշկվե-
լու . կայորը իրեն արդեւանց հմը և հմանն
զուեւ օժնուրափ ընեւ տըմավ . Յ հոյր քի-
քին տուրեն կառկելով . զինքը կանուանեն բա-
րի հոյր . ազնիւ բարեկամ . և հաւտուարին
ծառայ :

27ին : Ա հոյա գրեսու մարիս տուելախուն
գումար . ՖԷ լուինն թղրին քրանեսցու , 68.
տուրփան :

Մայիսի 18ին . Անձ զօրապընխը . մասկոֆին
պուրապով անունն՝ մոյա . գեղգսոսուարկ . որ
շատ բաղդասոր ելաւ իր կենաց մէջը . նոյն
շափ բաղդաց ելաւ իր մէջը :

Հոկտեմբեր 8ին . 72. տարուանն մոյա անուաննէ
քերմողուհին ՚ի քիորէնցու . կոչեցեաց սինսա
քերնանաեշ . կմ քոռիլլա ոլիմիկիքու . որ նկը
սանի Վի ըսկենը . մէկնն ստանաւոր իշխանը +
հոկտ . մէջ ինեղն դիտուած մը հանդիպեցու .
Քօքէ քաղաքը քերընցայի . իրեւ հոյրի մէկն
մէկնդ :

մի կուտանք մեռան նոր շնչառ զինվեն հօսէ
չըսցին հոռով և դաշտուն զըլ + հետ առաջ 14
ապրվան կարին մը մօռու մասղապատ թէզրն
մը լ քըլներուն մէկ էնիքնէ հոն լինիու մեռա-
մուր մասղապատ կը լ լուրջ մասղէ յ մօռու ի-
րին ազգ ականիք + մօռու շնչառ մեռաւ + անոր
է առաջն իր կինը մօռու + անոր հոն անոր մե-
ռաւ = Ա կ գիտաւած ա զար անոր ամայ հանդի-
պերի + անոր հոն երբոր զինին նոր եփ է է-
լոյ + դդուշանալու և դրացու ուն մասհան մաս-
լու + սուրբներով տառջ մեր առանց մինեւ ախ-
էն քով գեղին ինց կան 12 հոգի մ. կմէ կու ն-
տես ընկան մեռան նոր եփ երան պինին հո-
տեն + պատճառը կրտորկը բարձր պինիառիուրու-
թիք + պինիառ պինին եփ ելլայլու առանց մեն-
ու իր մը գործա կուանու + որ պինիառիուրու-
թանձր օդ կանան անեն + իսկ թռնան ու լու լու-
շասոր շունչ տանել + առանկ մեռնողներուն
պիրտը բացինինէ + մէկ դին գտան շնչառն ա-
րիւնով + մէկալ դին ովիւն մին պարտու = Ա կ-
գարգանէ տեղակուն կուանու տառ Վը թոյի
պինիառիուրութին գնարանուն իը + հաս + թ + թզթ +

157 - տառ պինիառին 1796 =

Ա կ ն ա ք ն ա յ ա շ ը մ ա ր ը ք ն ե ր ո վ ո ւ ո ւ ր 300 հ զ ը
հոգի կոյ կըսին + ովիւն մ. ա ն ո ղ ն ե ր ո ւ ն
հոմքանիք ուս տարման մ. թ. Եպստ 1895 2 հո-
դի + առանց մեջը 36 հոգի + յօ տարմանին լին չ-
ման 300 տարման ապրեցան + մէկ հոգի 100 տա-
րմին հասաւ + մէկը 101 + մէկ որ ից մը 102 +
մէկ ն ա յ ա շ ը մ ա ր ը ք ն ե ր ո վ ո ւ ր 108 տարման
մէռաւ = Ա կ ն ա յ ա շ ը մ ա ր ը ք ն ե ր ո վ ո ւ ր մէկ մէ-
ռաւ ուս տարմի + որ 106 տարման եր + իսկ

առ գալուստ մէջ՝ { որ առ տարի ըստնայա, }
99 հոգի երկամբ են երրովայի մէջ՝ որ 120
տարի վաճառք էնց առ 175՝ տարի առ դեպան. ա-
ռ ուղամք 80 հոգի էնց լշեառայի երկամբ լու-
մէջն էին :

Հանօթան աշխարհովայան :

Ը աշխաթ բաղանք ունեին՝ որ քաջն, նոր
աշխաթ հներ դուռան. կմ գաած աշխաթ է:
անըն ապէն մը տեղեկան. նույտն որ Գուք
ինկիւզ. 1770, և հետեւաչ տարի հները քա-
յլեց, նոր տեղեկան բերաւ. Այս տարի յո-
ջազգութ. որ Վասէն ցաած խումառանց հոկտ.
29, և լաւ հու ըստն շինանէն Փրանտայու. երկ
հու նաւով, ապէն առ նիւթով որ քայլէ ան
աշխաթ հները որ տահու ապէն մը ծովով էն,
մեղի. մեկ նաւին անունու աշխաթ գրաւ. ա-
մէկազնն անունու բնագնան. առ բանիր հա-
մար փառապօղ. առաւ շեմէ, ապէն Փրան-
տայու, այլ նաև ինկիւզեցն և ուրիշ արտեզ.

որ ապատ ըլլոյ, ու ո ուղենի, մոնոյ:

Տեհու Փրանտայ էզմը ըսէսիներ բերաւ.
Փրանտա. մարայ բաները բաշն. հիմա կիսոյին
ըստակ ժողովել, որ պինձի վէր փորեն. Կուռաբ իսափուտանը 1781, և 1782, դնաց
յայբանիւ. դէպու լամայի, և զինուդ. ու
նոր համեմուն որատին լու հիմա. ինչիւ դէպու,
կը ուղիվ. որ ցատ աշխաթ հագրական սեղակու-

թիներ կուտայ:

Փրանտաները կը ամայեցին նոր համեմայ մը բա-
նակ.

Նոր պարիկը սահման ինքնան տօմսուածիւն
չա - որ մոլանու սահմանին մէջն է - ալբեման
ւերանց տուկ :

Ականն համե. մէկ ձառնայ մը բանալը՝ որ իրեք
գետը կը միացնէն - շեշտու մօսա - և ահճա - եր-
կը բը շաղինը ինին՝ գուռն նշաննելը - որ հին առ-
անձնուու ական սեն եղիւր մորթւ մօսա դեար սե-
խին հետ միացնելու համար = Այս ջրոյ ձառն
փառ բադուի ըստնոյնէ - ուսորին ուշտորդ
ֆրանսովներուն՝ կը լցու ուղիթըն մէկ մահանելը
ամենն ուսպանկիներու սուրբին գերամանիոյ =
Լուիժադուս - իսոմ լուսով վեկիսու մէկ - ֆրան-
սոյցու թարթը չը և ձամիկոյ մը բանալ արման-
լունկըսոք բանան տեղը - որ ավելիանուու մէրը
ամուկ ծավան կը միացնէն - 1788ին ողաշչայիւ-
ցին նոր ձամիկոյ մը բանալ ջրի - որ քառարուս
ուն քառակին իշխանին ինչպատ լանկըտօքին
ձամիկոն - լուսին խուզվուն հանուր երկու տու-
րի մը կուր - որ գասգրեցան մորթւ էն - հիմա
առ սուրբի հոկտ - ճ - նորեն պայպայեցին - և
քեսմիրի շնուրու թէմել ձգեցին =

* Ահեցեներնալ գիւռօլօին մէջ նոր ձամիկոյ մը
բացին - թու մը կուր անոր պատճառաւու շատ
կը ուղարկուեին - ամենամերու բանեցուցին գե-
զացիները - իրենց զինուռուները - կարեցին

Ամիրիկէի մէջալ նոր ձամիկոյմը շինմեցա-
մորայ ինչպան պուլուք :

Հ Օ Յ
Ճ Ռ Ե Վ Ե Ր Ա Խ Ա Ր Ա Խ Ա Ր Ա Խ

Ե մեղմանս մէջ ինկիլիով նուռերու շատ զարդ բար ութիւն ֆուռմունաները + հօջնաւ մեծ ու պայտիկ տանակնեցի պէս կերթայինք ։ շատր ինկիլիով քերմիւ ի բնանաւորած էին ։ զայ և դան։ Ազդերուն է ինեւնին ապագա ճնաւ կորպունեցուն ։ անոնց եռուեն 7 տարու ըստ եւ յուս ։ մարդիկները միայն խոչըսեցան ։ 17 նաև հիշ մեջուան շեքան ։ շետիացիվեր ինչը բայց նին ։ հունվ + 23 + հօր ըստ շնմննին մէջ կիրան սայուն ։ մէկ դարձուրելի հոգ մը եւաւ ։ մէկ քանին նաև պատմութիւն ըստաւ ։ մէկ քանին ցաւ մարդ դարձեաւ ։ ինմանին ու ուրաւաւ աջընչ շատ նպաստ ։ պարագաւ աջընչ շատ

նպաստ ։ պայ եղան։

Անքօնայի մասին մաշէ օստրա անուշավ ։ բազուք նը կայ ։ յունվ ։ և որեւը զանազան անգամ կիրե շարժ եղաւ քամեռին քուն ։ դիրցէն ։ ուր 1799 ։ յունվ ։ 28 եղիքեր ։ մէծ միաւ տու շով ան քազուքին ։ Օդուաւ ։ 28 ։ գիշերը սահմանպոյք դաւառը լեռնեւ շարժ եղաւ ։ զար գունն էր գեւզ ի յանդերուն ։ ի հարաւոյ կը կիրսիս ։ Վոյեմբ ։ 3 ։ մատիկ կեր քիշերուն դաւաքեր քազարը շարժ եղաւ ։ որ զիշեցիւն ներսուն երկրին մէջ է ։

Այս տարի կտրկու ու շատ զարդ տրված անք քունայի գուառուց ։ սեպտ ։ մէջ սիւթիւն երկ կերը նուռերուց ։ մէջերն ինչպէս պայտի հուռեր թիւ շափ հասցոր կորկուու կուր ։ Խոչ զիշենս յունվ ։ 17 կարեռաւ եկուու ։ մէջեւտիկ դեկտ 10 ։ Եկու անունուա ։ որ ան առենները չէր իդաց ուրիշ տուրիք ։ և 2ին ։ 3ին ։ նոյն ամ-

բան

ուղին ճիշտ եկամ որ արտառաց է ան քաղաքին
կերեւ - Գիշե մէնի սասասիկ եզրու ցուրուը -
Բնիրի գիտութեն ըհանդապի, ո հայելով շառ
անդ ապէն զնաց . բայ ի մէկ քանի բանեն
բարերեւ ասորի եղան :

Վարի աշխատրին, ոյ ամերիքա՞ հիւստային դին
իրիսա աւազը համա ըրաւ ուս տարի - ամասաց
ասպը շատ ժայռու - և աշխանցը սկիզբը խիստ
զուարձարի եղաւ . (նոչովէ ու վերի աշխարհաց
շատ աւելի +) լուրին սեպու - 13 + բոլոր հիւսի
ասցին ամերիքա մատթորիկ մը ելաւ, որ ծով
նոր գամաքինը շատ վարար տրվամ + և ոքերը
շատ մատիսուի եղաւ . հազարի = Հայրաւոյթին
ամերիքա շաբաւ եղաւ . անհամար մէ՛ռ ած ձկնուր
ծովու քէնար լեցուեցան + ովքի է , որ ծու
լուն տակնուց շարժ եղելիւ - ուր գուշակին
հոնելով ձկնուրը տատկեցացերէ . հայլային
մէ՛ռաց կըստէ մէտեորուց բերեցան . ոն աւ
տինը սընիր միուն եկաւ . և շատ ցուրու ըրաւ
քառօլինայու շնամերուն վրոյ : Քարմնը
աւ տարի իմաստ ազէն եղաւ . միւցն մէնի ճամնն
մը կայ հոն հէսափը կըստէն , ոյ ցորենը պէր
որոտ կըստէն մէկ գոտին աշխարհ գործոր որ
կուլ . անանի օր՝ նորէն գորեկցին ցոնեցին - զէ
ցէ ուշ ցանածնեն շնկրնոր մնասէ և աս ճամնն :

ՏԵ. ԳԱԿԱՅԱՆԻ 1804 ԳՈՐԾԱԿԱՆ :

Հ ըսպացւոց օրագոյցնի բը ընդհանութեւ
կըդուշակեն , թէ . 1804ին . ձմեռն ու
արծները պիտոր ցուրու ընէ . մէջը միզայիմ
պէր .

մերջը խիստ պայծ - անոր հաւաքը ան հիշան
զ ու նույը սիմոռ լաւնախնէ : որո՞նք որ պա-
զէն կուդան . նեվուշիլ . հող . են . Գարունը
թաց և անձրեսա պիտոր ըլլայ . երբեմն ա-
նանի հավելը ըլլան , որ երկրին մալթահներուն
դուրսոր տան : Աշակը սկիզբը չոր և ուսուր պի-
տոր երթայ . մէջ տէզոր հովոտ , եազերը անձ-
րեսա . շատ անգամ փոթորիկ և որսուուն
ըլլայ . անձրես ուստուցիլ կարկան պէս : և
աըմմայ շատ : Աշունը տրամաները տաք և
որարդ սիմոռ ըլլայ . մէջը թուց . փուռ լսուու-
ջուրերը անզ անդ բարձրանուն . ծավը ա-
շենոնի , հինանդունիը տեղի չոր հազ պիտոր

յաւնախնէ : և ուսմիւոյ :

Աշոնք տեղի իրենց աշխաց հներուն . վրայի
զուշակունի է : սորյկ թէ , որ շնչեն սկսել-
ցուրտը բորսը տարիվան՝ տեղի իրնէ լսմապը
սիս , քանի որ տուալ . թաց . անձրեսու . և
մէկ ծանրունի մը կոյ հավոյի մէջ . ուրիշ տե-
ղու կը փորսեն , որ շատոնց է առջնին պէս
ասք ըլլար . և սորը կուտան պատճառը . որ
դընթէ ամմէն տեղ եւրապիսյ . երեխը առ-

ջնին ունի բերք ըլլերելու :

Հավային պղտորունիը և աւրըմիլը իմնեալու .
փելսուփաները մէկ քանի թնունոր նշտններ
կուտան . որ հու գնենիք . մէրմը տրեւուն ուն-
սիքին կիմացունի այսպէս :

Թ : Երացու ատնը տեղի մէկ կերենայ Մ
զսովորականն . ու սիւրահի մէռվ . երմէ առաջ
ունի պղտիկ ամպ . կըոր ու մէ :

Ք : Կարմիր կերէ թրթւալով . իրին մարմի-
նը շիութ . իլլէ թէ որ կարմիրը դիմահար ըլ-
լոյ *

Հ 63:

Ըստ - ահ - զուրքիների գոյնեւ:

Դ : Երբարդ անանիկ կիւլոյց որ կերպնաց ընթիւ
իր առենէն առաջ կիւլոյց զերե իրմէ առաջ
Տառագայթներ կարծրէն:

Դ : Կերպաց գեղվին ու զըզընքանձ Տառագայթներին
կամ անտգոյն պղամիկ տակերով իւլէ թէ որ
թիւրիւր թիւրիւր զունով եւլոն անուեռք
Ե : Կերպաց շմարին առանց ընտաց կթ թէ եւ բար

բարէն ետև կրգոցունի:

Դ : Համան բաց եղան օրի կըմանաց թամանց
ամսովերու ետև:

Ե : Մանելու տունեւը խիստ հարմիք կթ գեց
ովն կմ զանազան մութուներով կը տունաց
ԵՐԻՇ: Հալոյին աւրովիշը կիմացո՞ր ընւմինն
անուիլ բէն և առուեղեներէն իւն:

Թ : Լուսնին երջեւցները մուտք դոյն կը բան
հայրենի ուն:

Բ : Եղանին էթրավը երբեմն ըստ մի կեց
ընաց որ բակ կը տն. թէ որ ան բակը ուն
ըլլաց ու պղոտոց իւլէ թէ որ պատուած ե-

րենայ ։ Եղան գեղին պանով ։

Դ : Աշունդները մեն կերեան ք զտովորակաց
նը ու սըն որիս առաջ ըստիւ կերպնաց :

Ե : Զօդյն մէն ընկած անձրես կամ իշները
երբոր սըն սըն խապարից կրցան նշան է

թէ երկար ու սըն անձրես զիշտորպաց ։ Խոյն
պէմ թէ որ քիչ մշտաներն զարէն ետև գետ-

նի վր մուտք մը պաշտոյէ ծիսոց պէտ:

ԵՐՐԻՇ: պազճ կենդանին բուն շարժմանիւն
կիմացունի ինչպէտ:

ա. Այս թիւնները չեն խարբեցնելով երեխց հաւա-
կիքն գուշտ կը հանեն և առելուին =
բայց ունեցը կը ապրանքին և ուղարկ կը երեխն է
։ Այս առանձինը չեղազ կամ երեխն պը կը հայդին
ուղիւ պիտի և ու առաջի համան կը հասկանան ։

Ճշ. Եյալն ամսութան բաժանուած =

Ա երը մեխեցինք պիտի ուստաց թիւրները -
անոնց տաջնեները մի իրեն ի վաց ումիտեն
թիւրն կը ապրանք պիտի աւ զանեկայն և լուսնու ուրցու-
վին առ առարի գունդու ունանեցոց թիւրաց կայդու +
որ էն առաջ միշեցինք եւսնեն առարի ուրու եց մեջ
դնենք սպրից առց ի թիւրաց կարուց ը եւսնցին ,
մասկոդին + և նու ինչ կարուց որ մերը յիշե-
ցինք ան ազգերը = Ամսութ սամսոնցոյ արուել
մեջ առանձին շերտան : պանեա քառակը անաւորութե-
թիւր և սաւզը ան կը հանուէր մէկ տաճկի ապյօ-
նը , որ կը սունէէր Սէլջուկէան + անոնց սասի-
նը . թուրքուստանու երկրն մէկ մեծ իշխան-
ութ Անուլյաման շահ անունով փախուա հպիտիկ
հանին մեռյէն + եկաւ ինցին հարբեկի մասին
մէրուաւ + անոր աղան նըրդորդուլ մին առան-
ձին զունայու որ լուսնեն (որ կը սվէր արուէնս-
տին) , ոնզ ուղիւր բնակին պատրանք ուսոզ
ըստան լիւալ : իր հետ եղան միներով որ իր
400 տուն . և իր աղան ուսնան անունով զօրու-
ցեա Եղաւ աղայիշտատինի + երւոր աղայիշտատի-
նոր բանքվեցաւ թաթարներին . սէլմուգէան
ֆիզրուէր վերջացու + անոր աղայի եղան իշխան-
ութը մէջ Ան ինքնիոդ լուսի թիւր եղան : անոր
Հայ

էմը և Օսմաննալոր կարիքեր՝ գլուխ, յաշց
և առաջին թիվը եղաւ ամսանցոց թիվը, որ
հոս գնենիք, քենարի գրած բռախամի՛ իւրա-
քանչիւր թիբրաց որ տարի նստիլը կընչանու-
կէ, առջի բռախամի՛ կըցըցրնէ տաճկի թօւա-
կանը, եկիցը, քսի թօւականը :

Դ ՀԻՄԿԵԼԻ. ՅԱԴ ՊՆ

Ա. Սուլդան ապման զաղի. 43 տար. 699. 1299-
վան թիբրեց, նստաւ 27 տարիի, մե-
ռաւ 70 տարվան. 20 քղթի չափ
տակիր առաւ. գարանա հիսար,
ովելէ ճնք, ովուու ևն, իրեն ամուռ
դրաւ պրուսա ևն նիշէ հիրի. մե-
ռած տաենը քովը ըստակ լիդ տնօր
վեցաւ, կըսէն:

Սուլդան Օրիան զաղի. 46 տար. 726. 1325-
վան թիբրեց, 35 տարի նստաւ.

Տ տարվին մեռաւ, պրուսա քղթը
ճամփի, մետրէսէ, և խարէթ շի-
նեց, և այն քողաքր թաղեցաւ:
Վ սոր օրը ամսանցիր շատ տեղեր
առին, պրուսա, եալօվա, իզնի-
մրտ, մուտուրնու, ուերդամա,
ևն, և ոռոմելիի մէջ կէլիստօլու.
Թիբրիրտաղ ևն, իր օրը սկսան
ևէնսիմքրի զորքը:

Հ առ սուլ Մ իւրաստ, կողէի զաղի 76 և 1359-
խիւստավլնուկեար, 35 տարվան
թիբրեց, 31 տարի նստաւ, 66
տարվան մեռաւ, մեծ պտղմ ըրաւ,
բրիուտոնէից հետ, մէնկի սուենը
մէն:

Ահեք սըւտի իշխանութեան գործը մօռնիկ
 շառ դունելով զարդեաւ . ապրու առ
 բուժը (ու ո թաղման է) շինեց սէ-
 ռայ , Տառի , Խուզելի , մեարեն .
 Նոյնուկս և ետքենէն սէռայ , Տառի և
 Խուզելի . շառ տեղերաւու ուռա-
 մէլք որք Ենէ արենէ , արմէն թաղման
 մօռնութը - սսմիւտ + դրինովաւ շում
 նի . և էն . ինքնադրութի գաղթասքեր
 պրու և սիկան օպրսնի պետքի-
 էն . վայնու գետերուն պաշտօն ուլ-
 վու իր ձիերը չոյնիրք հանելու -
 ա + սուլ " Պոյել զիս . 31 տարվան 792-1389 =
 թիգրէկ . 14 տարի նատու . 45 տար-
 վան մեռուա - սուտնուլու վրեկաւ
 առնել ունի . չնեց որ համատնե-
 լը 130 հայով պաշտպանին նիկե-
 րովին թողուց սուանույց թէզուլ-
 հունու վրանին և յուղնենյ . ան-
 կեց իր ահունը դրին հուլարըն .
 ընկ թիմթուրը բոնեց ասիկոյ Եր-
 իւթէ իսոմիէս մեջ դրաւ . հետք
 կապտոցնէր ինչպատ մեռու . 13,
 23, նկ լրաւ . ապրուսա , էտքենէ և
 ուրիշ քաղաքներ չենիքնը չենիք .
 Քւէներ և գաւառնիք տաւու :
 ա + սուլ " Անէհեմինեա . որ կոյն 816-1413 =
 ցաւ Անէհեմին . 36 տարի նատու . թու-
 գաւուրեն . 6 տարի նատու . 43 տա-
 րի ապրեցաւ . Պըռուսա , մետքու-
 ման . և Ֆիշնակէ Տառի և ոյլ չին-
 ուածներ չինեց . 11 քաջ աւաս :

թ . սուլ . Մինաստ . 18 տար 824. 1421 =
 վան թէրից՝ 30 տարի ու կես նրս
 աւ . 49 տարվան մեռաւ . ան
 ունանի Եղաւ օսմաններ թէրը մէջ .
 ետքը թէրուէ հրաժարեցաւ . իբ
 ազան դրաւ . լաբին Ֆռէնկները
 վանքի առևմէլի մեծ պաղմ բո
 ցին . Խօսանները ազաշէլով կենէ
 զինքը մէյտան հանեցին . շոնուամ
 մէծ յաղթուիրաւ Ֆռէնկներուն
 գէմ . Խոր ըստակ կախեց . շատ շնու
 քէր շնորհեց Ետրէնէ . և շատ անզիք

առաւ :

թ . սուլ . Մէհմեմետ . կոչեցաւ 855. 1451 =
 ֆաթիհ . ֆաղթմօզ . կի՞ Եսպիւլ-
 ֆէթհ զազի . 22 տարվան թէրեց .
 31 տարի նստաւ . 53 տարի տափե-
 ցաւ . սամանցոց թէրը մէջ ամեննէն
 քաջ Եղաւ . Փռէնկիստան ինչ կըւ-
 լայ Ենչ քըլըսր . պիւթիւն խալվար-
 ները կուղէր խմանալ . շատ անզիք
 առև առևմէլի և անտաօլու . դրապ-
 զուն . ազադ . սէմէնտրէ սրֆէ-
 րուն մեծ քիւլ . պասնա . խըլն-
 տէրիէ առնավուտիւնուն . ուռոգ-
 տան առաները ևն . բայց ամեննէն
 երեկէլի սուանգօքը . ուր Եկա . 300
 հարով . ուռմէլիի հիսարը շնէց .
 առքը քլքնալ առաւ հոռմի ձեռ-
 քէն . Ետեկն Շինիվեղները զարս-
 գանալ արթին . ստանուզ ճամփ-
 շնեց իը անունով . նոյնուզ և
 Ելիւաւ .

Եղիւալ:

Է. սուլ՝ Պայլովն որ կոշտնի վեցը . 886. 1481 ±
35 տարվան թղթեց . 32 տարին նու-
սաւ . 67 տարի տպրեցաւ . Տամի
շնուց ստանագոլ իր անունով . ու-
րիշքղըներաշ, նորմնկս և էտրէնէ :
Թ. սուլ՝ Աէլիմ . կոչունի Խավուզ . 918. 1512 ±
42 տարվան թղթեց . 3 տարին և 8 ա-
միս նստաւ . 52 տարի տպրեցաւ .
մարցոց հետ մէկ քանի անդմ' պար-
մելով , զափիթ ըրաւ մըսօք . ինքը
դրաւ եւնիշէրի աղասին . և գուշ
ժեթիխտասին . թէրասնէն շի-
նեց . իսկ ճամփին իր անունով իր

որդին շնուց :

Թ. սուլ՝ Աիւլէրման . Աահիստ գաւ . 126. 1519 .
Նուն կոչունի . 26 տարվան թղթեց .
48 տարին նստաւ . 74 տարի տպրե-
ցաւ . ասոր պէս բազրաւոր թղթը
չէ եզեր օսմանցաց մ.ջ . 14 մէծ
պաղմ' ըրաւ , և յաղթէց . 700 նո-
ւով ուստու տւաւ . ըոլորը 366
քերդ զափիթ ըրաւ . շատ շենք շի-
նեց . միայն ստանագոլն ճամփ . թող
ամւր ուրիշ քղըները . ստանագոլ
և մըքքէ ջուր բնելել տրվամ . ու-
տուի մէջ մեռաւ . 48 օր ֆիմացուց
վէզիրը նեղման իր որդին եկաւ :
Է. սուլ՝ Աէլիմ . Հաշիմ կոչունի . 44 974. 1560 .
տարվան թղթեց . 8 տարին 5 ամիս
և 15 օր նստաւ . 52 տարվան մէ-
ռաւ . բարուք զբոսասէր . դըպըրս
տաւան

առանց առաւ վենետիկցոցմէ. բայց
էյնեպախթի քեսը ջէզին դիմացը
'ի հիմ. 979 (1571) ծովու վր յաղ-
թըլեցաւ Անետիկցոցմէ և ոյլ
քրիստոնելոց զբաց. իր տակը տ-
ռաւ թիֆլիս, լիրվան, տէրպէնո-
ելմշնին բերգերը. և թռունուա-
կը միլ դետը թիմ գետին հետառ-
զեց իսառնել. 6 միլի շտփ տեղ հրա-
մայեց փորել. և թէպէտ ոկտան,
բայց առաջ չիդնաց. զանտզան շէն-
քեր շննեց էտրէնէ, դրողբրա. քետ
ովենին էթրամբը 360 գմբէմ. ևն :
դ. սուլ' Միւրատ. 29 տարվան 982. 1574:
Թդրեց. 20 տարի և 8 ամիս նոր-
տու. 50 տարվան մեռաւ. կուռ-
չիին ու միջը բերդեր առաւ. լուի,
կօրի, թիֆլիս, տէմիր դափու,
և 17 բերդ. նաև թէտրիզ, կէն-
ձէ, բէվան ևն. հրեխց և քրիստո-
նէից գլխարկիները փոխեց. մշմիւ-
ան, միրամբն, և ովերաթին՝ մի-
նարէնէրը լուսաւորել հրամեց.
մէկ քանի շէնք շննեց :

դ. սուլ' Մէհմեմետ. 29 տարվան 1003. 1594:
թդրեց. 9 տարի 2 ամիս նատաւ.
տարի և 8 ամիս աղքեցաւ. էկ-
էր բերգը մաճուներուն առնելո-
ւը բավեցաւ ֆաթիհի էկրի. նախ
յաղթառեցաւ ֆանինէրէն, ետ-
քը անանի յաղթեց, որ 100 հայր
մարդ կոսորեց կըսէն. ասոր օրը
մէլ.

մեջաւանք Եկան անհատողաւ Անդրազի
շուտն զառապանեցը - և Խեթիւն
բաշէլ միեցաւահեղաւ ստամագու = .
առ սուլ՝ Մամետ 14 տարի վայր 1021. 1603 :
պատ որինց 14 տարի նուտու + աէր
1+էրըդ Անդրը ասմանիցոց + 28 տար
միան մեռուաւ + մամանեներէն շրա սեւը
առաւ + Անդրազիները մի բայց + ու-
շահ, ովուզանն, մըսքը որք կուզին
ապաստեփիլ զարդեց Նոյնուկու ախուր-
դիները և ԷՇՔ, Քիւրտի ազէր + ըւ-
ամանաց մեծ Խոմք մը շնինց . Անդ-
րէ սուկի օչուի խրկեց . Անտինէ
արթեթէ մարտանիցըն + և մեծ հե-

մասումը :

առ սուլ՝ Մամանայաց . 25 տար 1026. 1617 :
մամի Էժիկըց . 3 ամիս և 3 օր Բնից
Լիկն եռեւ . Վայր իջեցուցին + զէ-
րէ շունանկ մը Իսուսամայուցը :
իշ . սուլ՝ Օտնեն . 14 տար վայր 1027. 1617 :
տաւ + 4 տարի 4 ամիս և 10 օր Բնիք-
եցին եռեւ . Անդրիջը ինձը իջեցու-
ցին + և հետի խուրէն ինձպատճեն
ապրանին :

առ սուլ՝ Մամանայաց Էքկրուր 1031. 1621 :
անդամ . և ամիս Էժիկը լիկն եռեւ .

հետէ իջեցուցին :

իշ . սուլ՝ Միուրաս + 14 տար վայր 1032. 1622 :
Էժիկըց + 17 տարի նուտու + 31 տար-
շնին մեռուաւ + ովազանաւ տոնելու
համար . կոչեցաւ . Քամենի հի ովու-

մասումը :

սուլ՝

Հ 71 Հ Հ Հ Հ Հ Հ

առև ինքը ունիմ 25 տարվան թա 1049. 1639:

դաւորեց - և առքի և 9 ամիս նըս
տառ - 34 տարվան իրեն վար իշեցու
ցին և առքան մեր առք առնելե
ցաւ ուղարք - և համեմ քաղաք են

ընտիւ:

Ի սուլ Մ է հ մ մ ա տ ա ր կ ա ն 1053. 1642:

Ե պ ք ե ց . 40 տարի 7 ամիս նույնացնել
եռն վար իշեցւ ցին է տրէնեւ: առ
բարի մեջ զ ուղեցին աւք 5 տարի 8
ամիս կենաչն եռն մեռն 53 տար
վառ պէտք գոյն սէրայլ շինէց քաւ
ին մը յը բու մասնաւէն եռ առաւ լե
չին կամենից կը զ ամսնից բեր

Դ ը կ ե ր ի ս ո ւ ն ի գ ա մ ն ա տ ի ե ք զ ի ը :

Ի սուլ Մ է հ մ մ ա տ ա ր կ ա ն 1059. 1687:

Ե պ ք ե ց . 3 տարի 8 ամիս նույնառ .
49 կես տարի տապրեցա իշր 2 ամիս:

Ի սուլ Մ է հ մ մ ա տ ա ր կ ա ն 1072. 1690:

Ե ց . 3 տարի 3 ամիս 25 օդ նոսաւ .

54 տարվան մեռաւ:

Ի սուլ Մ է հ մ մ ա տ ա ր կ ա ն 106. 1674:

Ե պ ք ե ց . 8 տարի 9 ամիս 17 օդ նըս
տառ . 40 տարի 9 ամիս 7 օդ տարին:

Ս ո ւ ն ի :

Ի սուլ Վ է հ մ մ ա տ ա ր կ ա ն 1115. 1703:

Ե պ ք ե ց . 27 տարի 11 ամիս նույնացնել
են եռն հրաժարեցու զուպաննե
րուն սէպէպով ի հին 1143 (1730)
մէկ քանի տարի դոցունծ կենաչ
ն եռն. 67 տարվան մեռաւ . մեռա
առաս և մէկ քանի տեղ ի երիու :

սուլ

առևէ՝ Աւհմուտ - 35 տարին թղթը 1843 - 1730
եղ + 25 տարի նատաւ - 60 տարին առևէ
գեցաւ - պէսն շնչեց + Ըստ բերան
դուլագու - և ովերի պատճեն :
Ք. սուլ՝ Օտոնին 58 տարին թղթը 1868 - 1754
եց + 3 տարին նատաւ - 61 տարին մերաւան
մեռաւ - առևէ՝ մուհամբեկին ակնեաց
համբեն լինցուց - ուրի անունով օս
մանեն պըտուի :

Ք. սուլ՝ Աւստրիայաց - 42 տար 1878 - 1757
վեն թղթը ց + 17 տարին ն.քիշմէս առևէ
կատ նատաւ + 58 տարին մերաւան
ըստ որկւառար համբեն մը շնչեց - ուրան
սույ եւենի խոնը, և լուշեցի համբեն -
անենեց երած հազորը և ենի խափու-
նն ուրսի գին լեցուց քրիստոնեաց
ծովածց :

Սուլ՝ Աւտոնին համբեն - 50 տար 1187 - 1774
վան թղթինց - 15 տարի 8 տարի 3 օր
նստաւ - 66 տարին գրեթե ապրե-
ցաւ - պարը ըլլաւ, մուկութին և ներմ
ցին հետ + ուշուերութին հոմի շի-
նեց :

Ք. սուլ՝ Աէլիս - 28 տարին 1203 - 1789
վթղթեց - ամիս ուկնս աւելին